

GRADISOV VESTNIK

LETO XVIII — 215

Ljubljana, marec 1973

GLASILO GRADISA

Iz današnje vsebine:

- Boj za stabilizacijo (stran 3)
- Delavcu oblast nad pogoji dela in dohodkom (stran 5)
- 3. mesto na ŠIG (stran 12)

S spodbudnim nagrajevanjem k boljšim uspehom

V ustavi smo si zapisali določilo, po katerem odreja položaj posameznika v naši družbi — delo, to je rezultati dela vsakega od nas. Uresničevanje ustavnih določil sodi med naše najpomembnejše stalne naloge. Zveza komunistov in sindikati sta poleg drugih družbenih in političnih sil tisti organizaciji, ki morata biti nepomirljivi z nosilci drugačnih teženj, to je z odklanjanjem, zaviranjem ali celo nasprotovanjem pri uresničevanju nagrajevanja delavcev po rezultatih dela.

● Zdaj imamo železo — sporazum — v ognju

Prav zdaj poteka v naših temeljnih organizacijah razprava o gradivu, s pomočjo katerega bomo sprejeli samoupravni sporazum o nagrajevanju delavcev po delovnem učinku. Določila tega sporazuma obravnavajo resda samo del celotnih družbenoekonomskih meril za merjenja rezultatov dela, vendar gre za najpomembnejša merila, po katerih si bomo določali svoje deleže pri delitvi osebnih dohodkov.

Pravzaprav hočemo več, saj ne gre samo za delitev, za nagrajevanje po rezultatih dela. S spodbudnimi in kar se da enostavnimi merili hočemo vplivati — z boljšo storilnostjo na podlagi boljše organizacije in tehnologije — na boljše rezultate. Polno resnico, da delimo lahko samo toliko kolikor ustvarimo, hočemo spremeniti v celo resnico, ki pravi, da delimo lahko tudi več, če več ustvarimo. To pomeni, da ne bomo samo čakali na (knjigovodske) rezultate in potem delili (dobiček), če bo kaj, ampak bomo vnaprej načrtovali (normirali) delo in rezultate. Tako bomo lahko sprosti posegali v delovni proces z ukrepi, kolikor delo ne bo potekalo tako kot smo ga načrtovali in normirali.

Da ne gre za prazne politične marne, povejmo, da je v posebni resoluciji X. kongresa ZKJ naloženo komunistom tudi tole: »Politika dohodka in osebnih dohodkov mora v TOZD delovati kot aktivni dejavnik za doseganje kar najbolj proizvodnih in poslovnih uspehov.«

● Nagrade po opravljenih količinah

Tako kot doslej bomo tudi v prihodnje uporabljali tri načine nagrajevanja po delovnem učinku. Najštevilnejši del naših delavcev je oz. bi moral biti nagrajevan s pomočjo normativov. To nagrajevanje vsebuje v svojih določilih samoupravni je v sporazumu v drugem poglavju, ki ga bomo zdaj predstavili vsem delavcem. Nagrajevanje za drugi dve skupini delavcev — za režijske delavce in organizatorje proizvodnje — pa bomo opisali prihodnjič.

Normative sestavijo delavci pred pričetkom del. Pri tem uporabijo cenike, ki jih pripravi strokovna služba v skladu z delovnimi postopki (tehnologijo in organizacijo) in splošnim nivojem storilnosti v našem gradbeništvu.

Praviloma se s pomočjo normativov sestavi akordni dogovor, ki vsebuje zlasti:

- opis delovnih postopkov
- predviden obseg del (količine)
- normative in akordne cene
- posebna določila.

Akordni dogovor podpišejo delavci izvajalci in obračunovalci del (izdelkov).

Obračun količin je za delo enak količinam, ki so obračunane kupcu, investitorju; to so od njega potrjene količine.

● Kdaj ne normiramo del

Vsa dela, ki jih je mogoče (iz)meriti, morajo biti obračunana s pomočjo normativov v akordu. Le v izjemnih primerih se ne dela po normativih in sicer:

— opravilo je izjemno nevarno za zdravje in nezgode

— zahteva se posebna kvaliteta

— evidenca in merjenje opravljenih količin je zaradi velikega števila zelo razdrobljenih majhnih opravil nesmotrno

— delavec ne more vplivati na količino dela zaradi narave dela (kemični proces vezave v neugodnih vremenskih prilikah npr.).

Zelo važno je določilo, ki pravi, da morajo biti vsi delavci, katerim se meri učinek dela, pravočasno seznanjeni z zahtevami, pogoji in normativi dela.

● Ne popravljajmo norm!

Nič manj pomembno določilo nadalje pravi, da morajo biti norme stalne. Kdaj se lahko spremenijo?

Ce je bil normativ napačen, se popravi šele v naslednjem mesecu, v tekočem mesecu pa obračuna v nezmanjšani velikosti — razen v nasprotnem primeru, če so bili delavci očitno oškodovani

Preseganje norme se ne sme omejevat. Najkrajša doba za spreminjanje blage toda ne napačne norme je eno leto! Norma se lahko spremeni le, če se spremeni delovni proces, to je organizacija in tehnologija dela.

Delo po normah je lahko za delavce spodbudno, če so norme (akordne cene) enostavne in razumljive v tolikšni meri, da si delavci lahko tudi sami izračunavajo svoje delovne učinke.

● Kako velike akordne skupine?

Važna je tudi velikost delovne skupine, katero opredeljuje delovni proces in še zlasti možnost pregleda med vsemi člani skupine, kar daje občutek soodgovornosti članov skupine. Iz tega zelo pomembnega razloga je težiti k čim manjšim skupinam, ponekod pa tudi — kjer je to možno — k posameznim normativom. Drugo skrajnost — skupen normativ za celo stroškovno mesto (objekt, sektor, delavnica) — se praviloma ne sme uporabiti; razen v primerih, če se delavci sami sporazumejo o takem obširnem in za njih težko preglednem skupnem obračunu.

Praviloma se tudi ne sklepa in obračunava del »na počez«. Taksi obračuni ali samo časovne norme so dopustne le v naslednjih izjemnih primerih:

- vremenske in terenske prilike so zelo neugodne
- delovna naloga je majhna in enkratna
- količina opravljenega dela je težko izmerljiva.

Poseben člen v sporazumu govori o tem, da morajo biti za delo po normah izpolnjeni naslednji pogoji:

— redna dobava materiala in energije

— delovna sredstva (stroji) morajo biti na razpolago

— delo mora biti zagotovljeno za daljši čas vnaprej

— zagotovljena mora biti varnost dela in drugi pogoji (temperatura, razsvetljava).

Opravljene količine je treba nato obračunati najmanj vsak mesec, lahko pa tudi vmes. Pri obračunu mora sodelovati predstavnik akordne skupine.

Dodatno poleg akordne skupine so lahko z enakim presežkom obračunani le delavci na nekaterih delovnih mestih kot so: dežurni delavci (elektrikarji pri betoniranju npr.), signalisti (za žerjav) in delavci na podobnih delovnih mestih.

V nobenem primeru pa ne morejo biti obračunani z enakim ali tudi s približno enakim presežkom delavci, ki tako delo organizirajo.

● Nagrade tudi za prihranek na materialu, kvalitetno ter predčasno opravljeno delo (izdelek)

Novost v predloženem gradivu za sporazum so možnosti za dodatno stimulacijo delavcev, če imajo prihranek na materialu, če delo opravijo posebno kvalitetno ali če končajo delo pred vnaprej dogovorjenim rokom.

Normativ naj vsebuje tudi materialni del, to je količine potrebnega materiala. Za prihranek materiala je možno pristeti normni ceni desetino vrednosti prihranka. Znesek za prihranek na material lahko bistveno poviša presežek. Zato je treba pri sestavljanju normativa upoštevati največjo možno stopnjo strokovnosti. V začetku bo moral biti zlasti mlajši strokovni kader, ki še nima (bogatih) izkušenj, pazljiv, da ne bi prišlo do nezaželenih posledic bodisi za cel kolektiv ali za akordno skupino.

Seveda ima sporazum tudi določilo, po katerem je možno za potratno ravnanje z materialom znižati normno ceno.

(nadaljevanje na 8 str.)



Cvetje v pisarni — ženski dar

Moški svet izkazuje pozornost ženam prav posebej na njihov praznik. Nemalo pa je žena, ki so pozorne do svojih bližnjih in še posebno do moških skozi vse leto. Če je pozornost ženske zdržena še z njeno ljubeznijo do cvetja, potem živimo v okolju žene, ki vpliva blagodejno na naše počutje.

V našem kolektivu nimamo samo ene Malči, Darinke, Nuše, Jožice, Anice... toda kdo bi našel vseh imen. Pa vendar so vse tajnice tiste, ki vedno poskrbijo za prijetno počutje — tako za domače kot za goste.

Kakšna ljubezen je v srcu žene, ko v zasneženem in mrzlem februarju prinese na delovno mizo svojega predstojnika in gostitelja poslovnih prijateljev košat šopek zimzelenih listov s pravo obilico teloha v popkih?

Kdor je prišel slabo razpoložen in ima vsaj pol tako široko srce za cvetje in zelenje, ki ga ugleda v nenavadnem času na nenavadnem mestu, ta pozabi na slabo razpoloženje. Kdor pa je prišel z morebitnimi slabimi nameni, pa čeravno samo službenimi tega bodi sram — v družbi žene, ki hoče in tudi uspeva s kulturo cvetja oplemeniti okolje in nas.

Take so naša Malči, Nuša, Darinka, Joži, Marinka, Slavi in vse si zaslužijo našo pozornost in občudovanje veliko večkrat kot le ob osmem marcu.

Odobrene investicije za Ankarano

Prvo sejo v letošnjem letu je imel delavski svet 10. januarja. Pripraviti je bilo potrebno ponovno poročilo o skupnih vlaganjih temeljnih organizacij združenega dela v določene namene zaradi skupnih interesov in skupnih potreb. Gradivo, ki ga je delavski svet dobil v tej zvezi v decembru lani, je zavrnil, ker ni bilo primerno za obravnavo in sprejem. Dalje so bili v teku razgovori o lastnem računalniškem centru in je obsežno delo v zvezi s pravilno odločitvijo o nabavi računalnika.

Odbori in komisije ter strokovne službe so pripravile ustrezno gradivo, o katerem je v svoji pristojnosti sklepal delavski svet.

Ugotovil je, da so temeljne organizacije v soglasnosti s predlogi in

predvidevanji po gospodarskem načrtu za leto 1975 vložile sredstva za skupne potrebe oziroma zaradi skupnih interesov. Tako so namenska sredstva oblikovana in možnost dana za razporeditev za te namene.

Iz združenih sredstev je glede na nujnost začetka gradnje delavski svet odobril investicije za počitniški dom v Ankarano, kar je bilo predvideno, to je, da se zaradi nujnih potreb po ležiščih zgradi še en enak objekt, kot so že v tem domu bodo s tem pridobljene nove kapacitete. V enem letnem obdobju — sezoni — bo možno glede na izmene koristnikov nuditi našim delavcem vsaj 100 novih ležišč, da bodo lahko izkoristili svoje redne letne dopuste.

Odbor za razvoj in organizacijo ter odbor za investicije sta predla (nadaljevanje na 8 str.)

Kršitev samoupravljanja in sporazumov je kazensko dejanje

Zvezni kazenski zakonik v svojem osnutku inkriminira kot kazensko dejanje proti samoupravljanju samo tista, ki so usmerjena na vzpostavljanje družbeno-ekonomskih odnosov, nasprotnih z ustavo določenemu samoupravnemu sistemu, ali se nanašajo na protiustavno ukinitve z zakonom ustanovljenih organov oblasti in samoupravljanja.

Med pomembne novosti je kazensko dejanje preprečevanje pobud. Kršitev pobude je v tem, če kdo komu onemogoča, da predlog ali pobuda, pride do organov upravljanja ali organizacije, ki je pristojna za odločitev.

Po osnutku Vojvodine je kazensko dejanje tudi neizvrševanje sklepov samoupravnih organov. Do tega dejanja bi prišlo, če bi kdo zavestno kršil predpise ali splošne samoupravne akte in ne bi izvrševal sklepov organov samoupravljanja, ne glede na to, ali ima OZD zaradi tega škodo, ali so kršene samoupravne pravice nekoga.

Predlagali so tudi, da bi morali kot kazensko dejanje predvideti tudi širjenje lažnih vesti proti samoupravljanju, dajanje ne-točnih informacij, zlorabo skladov za stanovanjsko gradnjo, kršitev postopka pri sprejemanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, preprečevanje dela samoupravni delavski kontroli, izgraevanje natečaja ob sprejemu delavcev na delo.

Samoupravni sporazum je obvezen za vse tiste, ki so sporazum podpisali, to je isto kot zakonska obveza.

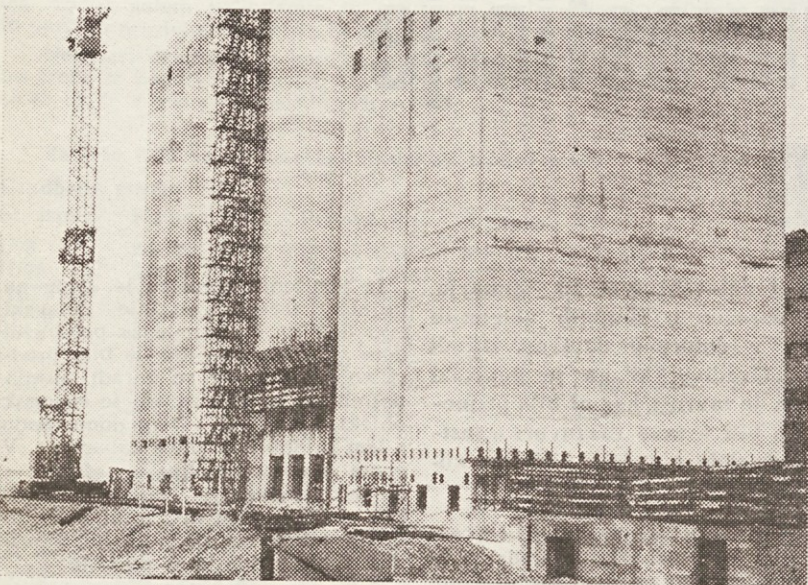
Kršenje pravic delavcev, da so pravilno in na razumljiv način informirani o rezultatih svojega poslovanja, posebno pa o višini skupnega dohodka ter o stanju sredstev in skladov, bodo posebno razpravljali, ker so s temi podatki v ne tako daljni preteklosti manipulirale razne tehnokratske skupine. Zakon bo v kratkem v razpravi.

Kulturnemu prazniku ob rob

Na skupnih službah imamo menda od vseh Gradisovcev največ možnosti, da se poslužimo tudi kakšnih vrednot s področja kulture. Ljubljana je pač naše središče ne samo v političnem pogledu ampak tudi gledi kulture. Imamo gledališča, različne prireditvene prostore, kup kinematografov itd. Torej imamo tudi vse pogoje, da v te kulturne »brame« hodimo, posebno še zato, ker večkrat dobimo vstopnice za različne gledališke predstave zastonj. Kdaj pa kdaj tudi naša osnovna organizacija, sindikata pripomore k ogledu kakšne zanimive predstave.

Torej možnosti so. Kaj pa ljudje? Kako se poslužujemo tega? Lahko rečemo, da so najbolj priljubljene in seveda tudi obiskane prireditve, ki so bolj zabavne kot kulturne značaja. Bodimo skromni, tudi to je nekaj. Vendar bi kljub temu kdaj pa kdaj lahko obiskali kaj bolj »resnega«. No, in ko smo se na sestanku izvršnega odbora OOS pred 8. februarjem pogovarjali o možnostih, da bi omogočili ljudem ogled kakšne kulturne prireditve ob tej slovesnosti, smo na žalost ugotovili, da tega ne moremo storiti, ker v Ljubljani enostavno ni bilo prireditve za »široko delovno množico«. Tako je naše prizadevanje ostalo brez haska in ugotovili smo lahko le to, da je včasih veliko preveč besed, dejanj pa premalo — tudi drugod, ne samo pri nas.

Seveda nam to ne bi smelo vzeti dobro voljo in še naprej si bomo prizadevali, da bomo našim ljudem omogočili obiske različnih kulturnih predstav. Prav bi bilo tudi, če bi razmišljali o človeku, ki bi se poklicno ukvarjal z organiziranjem kulture v delovni organizaciji.



Silosii za žito in TTB v Ptujju so končani

Osnova za uresničevanje samoupravljanja in odločanja delavcev o celotnem dohodku in njegovi delitvi v TOZD so ustavna določila. Na tej podlagi in na podlagi posebnega zakona o konstituiranju organizacij zruženega dela, smo pri nas začeli postopek že leta 1971 v novembru mesecu in se je obravnavanje, analiziranje pogojev za organiziranje TOZD v tistih delih podjetja, ki so po ustavi sposobni, da postanejo TOZD odvijalo vse leto 1972 in tudi leta 1973. Po organiziranju TOZD, je bil sklenjen sporazum o razdelitvi sredstev, ki so dana v upravljanje v na novo organizirane TOZD in spret je bil sporazum o združenju TOZD v GIP GRADIS. Sporazum je bil podpisan 17. 5. 1973. leta.

Glede na določila ustave in zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, po katerih uveljavljajo delavci v vsaki TOZD pravice in obveznosti o delu in z dela neposredno in enakopravno, so delavci v vsaki TOZD sprejeli samoupravni sporazum neposredno in tako uredili medsebojna razmerja v združenem delu, ki zadevajo pravice in odgovornost delavcev v združenem delu. To zadeva pogoje dela, osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke, pravice iz varstva pri delu, način in pravice izpopolnjevanja in usposabljanja na delovnem mestu ter druge pravice iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu.

V juliju 1974. leta, je bil sklenjen poseben samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih med TOZD in delovno skupnostjo Skupne službe. S sporazumom o združitvi TOZD v GIP GRADIS, je bila namreč osnovana delovna skupnost Skupne službe, za opravljanje nalog za vse TOZD v sestavi GIP GRADIS.

Ker po ustavi ta delovna skupnost nima značaja TOZD, se morajo medsebojne pravice in obveznosti urediti posebej in je tako v omenjenim sporazumom tudi določeno, kakšen je položaj služb, katere dolžnosti imajo službe in kako so zagotovljena sredstva za delo tem službam. Delavci v službah imajo pravico do osebnega dohodka in do sredstev za skupno porabo, v skladu z načelom delitvi po delavcu in v skladu z osnovnim merilom za delitev, ki veljajo v TOZD in druge samoupravne pravice v skladu s skupnimi interesi, zaradi katerih je bila ta delovna skupnost tudi ustanovljena. Vrednost njihovega dela je namreč vrednotena v proizvodih in storitvah v TOZD.

Medsebojna ekonomska razmerja med TOZD so bila rešena s sporazumom o združenju. S tem sporazumom je bilo sklenjeno, da bo en eksterni žiro račun pri poslovni banki, hkrati pa se je organizirala »interna banka« s funkcijo vodenja internih tekočih računov in evidence o pregledu obveznosti posamezne TOZD, o odplačevanju posojil in drugih obveznosti posamezne TOZD. S tem je bila dosežena večja poslovna varnost in hitrejšo kroženje sredstev.

V zvezi z notranjo organiziranostjo bi bilo prav omeniti še osnove posebne skupnosti TOZD in sicer TOZD — GE in TOZD SPO. S sklenjenim sporazumom o združitvi v to skupnost, so bile določene in urejene zadeve v zvezi z medsebojnimi razmerji in se v glavnem nanašajo na smotno izkoriščanje težke in srednje mehanizacije pri gradnji objektov na določanje internih in na usmerjanje investicijskih vlaganj v nove stroje.

Opisana notranja organizacija pri nas daje možnost, da se lahko uresničujejo načela ustave, da je delavcu zajamčena pravica odločanja o delu in o poslovanju TOZD ter v vseh odnosih družbene reprodukcije. Zagotovljeno je, da je TOZD osnovna oblika združenega dela, v kateri delavec neposredno in enakopravno uresničuje svoje družbeno-ekonomske in druge samoupravne pravice, ter odloča tudi o drugih vprašanjih svojega družbeno-ekonomskega položaja. Lahko ugotovimo, da se kaže vedno večja zainteresiranost delavcev v TOZD pri odločanju o poslovanju. Seveda pa to zahteva znatnejši napor glede na to, da je potrebno temeljiteje pojasnjevati, uvažati dodatno izobraževanje, dalje pa tudi ne morejo izostati sestanki delavcev v delovnih skupnostih ali pa na zborih. Le-to je podlaga, da se lahko pričakuje uresničitev ustavnih določil v zvezi z uresničevanjem samoupravljanja.

Ali je organizacija poslovanja pri nas po organiziranju TOZD v redu ali ne, in ali daje zaželene učinke,

lahko na splošno ugotovimo, na podlagi o doseženih rezultatih v preteklem letu. Podatki namreč kažejo, da je bil povečan dohodek, povečan je bil tudi čisti dohodek, in v največji meri povečan ostanek dohodka vse v primerjavi z podatki iz leta 1973.

Mislím, da je bila dosedaj uspešna prehojena pot v zvezi z izpeljavo notranje organizacije in skladna z novim družbeno-ekonomskim sistemom. Za vsako TOZD so bili ustvarjeni pogoji za poslovanje v okviru njene dejavnosti. Delitev dela je velika in se posamezne dejavnosti v TOZD med seboj ne prekrivajo, te nveč se dopolnjujejo in nastopa medsebojno združevanje sredstev in dela na principu dohodkovnih odnosov. Opažajo se sicer pojavi prevelike zaprtosti določenih TOZD, kadar gre za skupno poslovno politiko in za doseganje skupno postavljenih ciljev. Poslovne odločitve TOZD se nanašajo preveč na tekočo poslovno politiko in je premalo prisotna miselnost o razvojnih ciljih. Da bi se uspešneje reševalo vprašanje o medsebojnih razmerjih med TOZD je bilo organizirano dopolnilno izobraževanje v okviru Centra za izobraževanje, posebej pa še z dodatnimi seminarji in delovnimi sestanki, zlasti glede medsebojnih ekonomskih odnosov.

Posebno pozornost bomo morali posvetiti planiranju na samoupravnih temeljih v duhu nove ustave. To pomeni, da moramo planiranje vsebinsko opreti na družbeno-ekonomski položaj delavca v združenem delu in na njegovo delo z družbenimi sredstvi. Dosežen dohodek v TOZD je vsekakor neodtujljiv od delavca, ki ga je ustvaril. Pri tem pa moramo upoštevati, da je ta dohodek tudi rezultat dela delavcev v drugih TOZD, v celoti družbeni

skupnosti ter ne bi bilo pravilno, da bi se odpravila težnja po samozadovoljevanju posamezne TOZD. Delavci v TOZD morajo prevzeti skupno odgovornost za razširitev svoje materialne osnove. Pri tem pa morajo upoštevati, da brez združevanja sredstev za skupne cilje ni mogoče pričakovati pravega razvoja, čeprav v ničemer ne bi smeli dovoliti, da bi planiranje razvoja in skupnih potreb nastalo mimo odločitev delavcev v TOZD.

V GRADISU so se na splošno TOZD sporazumele o nalogah za doseganje skupnih ciljev, ki so podani v sporazumu o združenju.

Odmikov od tega cilja, ki se pojavljajo ponekod, ne moremo smatrati za negiranje pristopa k reševanju ekonomskih problemov, temveč lahko ugotavljamo, da nastajajo zaradi nepopolne informiranosti, ki je sicer težavna zlasti zaradi teritorialne oddaljenosti posamezne TOZD druga od druge.

Z uvedbo boljšega sistema planiranja na podlagi novega zakona in z vpeljavo spremenjenega obveščanja o doseženih rezultatih in uvajanjem programiranja na daljša obdobja bomo odpravili v precejšnji meri sedanje nesoglasje.

Enotnost in skladnost pri sprovanju poslovne politike vsake TOZD s skupno poslovno politiko v Gradisu daje zagotovilo za doseganje najugodnejših rezultatov vsake TOZD s skupno poslovno politiko v Gradisu daje zagotovilo za doseganje najugodnejših rezultatov vsake TOZD in zagotovilo za čimboljši standard našega delavca. S skupnimi naporí stalnega izpopolnjevanja in modernizacije proizvodnega procesa ne bodo izostali pozitivni rezultati pri gospodarjenju v sleherni TOZD in s tem v celotni delovni organizaciji Gradisa.

Ob 30 letnici SGP Primorje Ajdovščina

Clanica GAST, organizacije združenega dela SGP Primorje je v soboto, dne 14. februarja 1976, obhajala 30-letnico svojega obstoja. Bila je to svečana proslava in iz te proslave objavljamo del uvodnega govora predsednika sindikata tovariša Danila Remškarja.

Ta uradni del slavlja se vrši v dovrani, kjer je 5. maja 1945 slovenski narod prvič v zgodovini izbral svojo ljudsko vlado. Ta kraj je zato svet vsem Slovincem. Na tem kraju smo za vse čase postavili temelje naši republiki. Na tem kraju smo primorski Slovenci potrdili svojo pripadnost naši matični domovini Sloveniji, pripadnost veliki socialistični Jugoslaviji.

Na tem kraju smo izpolnili preroško napoved Cankarja »Narod si bo pisal sodbo sam, ne frak mu je ne bo in ne talar«.

Svojo razvojno pot je naša delovna skupnost pričela s težko dediščino. Skoraj vsi naši delavci izpred 15 do 20 let so hodili v potujočevalne italijanske šole Slovenskega jezika so se naučili le od zavednih staršev in skritih knjig goriške Mohorjeve matice. Slovenska kultura je bila fašističnim oblastnikom trn v peti. Zato so zatirali slovensko besedo v šoli in javnem življenju, požgali slovenski kulturni dom v Trstu, uničili kulturna prosvetna društva, pevovodja Bratuža pa so zverinsko umorili z napojem iz motornega olja in ricinusa.

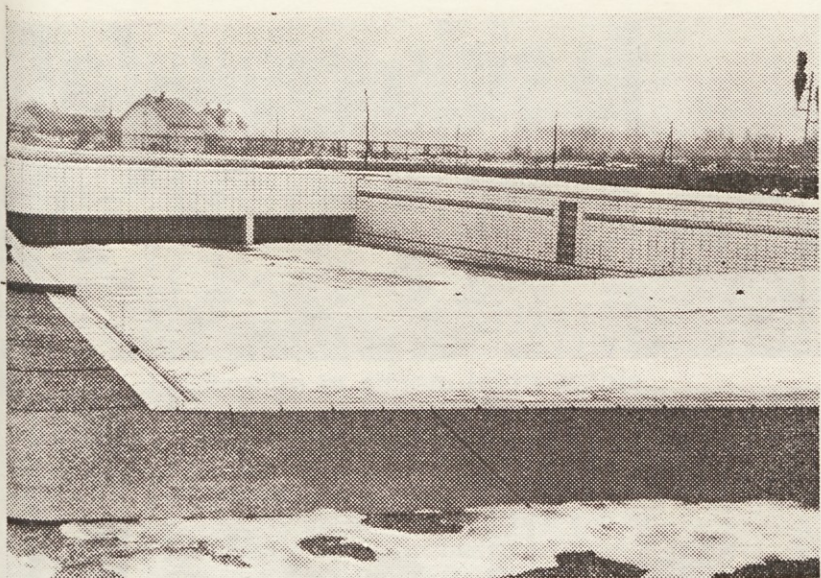
Zato je zatirano primorsko ljudstvo že med NOB dalo duška svojem veselju s prepevanjem slovenske in partizanske pesmi z razgibanim, kulturnim delovanjem.

Med narodnoosvobodilno borbo so nas bodrila in vodila svetla gesla velikih mož naše besede: Prešerna, Gregorčiča, Cankarja, Kosovela, Levstika, zato so jih na svoje prapore izpisale mnoge slovenske brigade. Po osvoboditvi in priključitvi Primorske, je naša kultura doživela svoj prepoved. Pesmi, mitingi, amaterski odri, ustanavljanje izobraževalnih tečajev za slovenski jezik itd. Glasbeniki so izpod podstrešij prinesli skrite note in glasbila, mladi rod je z navdušenostjo pesmijo priklical solze v oči dedkov in babic, ki so se spomnili pesmi iz mladih dni, iz časov Simona Gregorčiča.

Pri našem podjetju se že takoj v začetku ustanove pevske skupine. V Ajdovščini so prav naši delavci ustanovili našo prvo amatersko sekcijo.

Pri širjenju naše narodne kulture, ki se mora pokazati tudi v širjenju ljubiteljev naše lepe slovenske knjige, v širjenju obiska kulturnih proslav, obiskov razstav in Pilonovi galeriji, v širjenju kulture pri urejanju naših domov. Naša skupnost je pokrovitelj osemletke Borisa Kidriča v Ajdovščini, to pokroviteljstvo bo moralo prenesti toge okvire in se razviti v živahnjšo kulturno izmenjavo. Učenci nam delavcem lepo slovensko besedo, a mi njim živ pouk iz dela in samoupravljanja. Mnenja smo, da bi kot gradbeniki morali dati v bodoče večji poudarek čistosti naše besede, našega izrazoslovja, saj so se prav v gradbeniški besednjak nateple tujke, ki jih lahko zamenjamo z lepimi slovenskimi besedami.

Kot gradbeniki bi morali izobraževati naše ljudi tudi v zaščitnike naše materialne kulture, ki so nam jo zapustili naši predniki, naši stari zidarski mojstri. Koliko lepih obokov, svodov, gajnkov je po naših vaseh, ki jih z neusmiljenimi adaptacijami rušimo ter zamenjujemo z železobetonom. Tu prav pred našimi očmi se grobo spreminja Vipavski križ, biser stare stanovanjske kulture, spreminjajo se Budanje in še drugi lepi primerki primorskega gradbeništva.



V tem delu »GTC« so se Ptujčani že lani namakali

Letos končan gostinsko turistični center

O novem rekreacijskem centru v Ptujju smo slišali že pred leti in vsem prebivalcem tamkajšnjega območja se je zamisel zdela prav lepa, vendar gotovo niso verjeli, da bodo ti načrti tako kmalu postali resničnost.

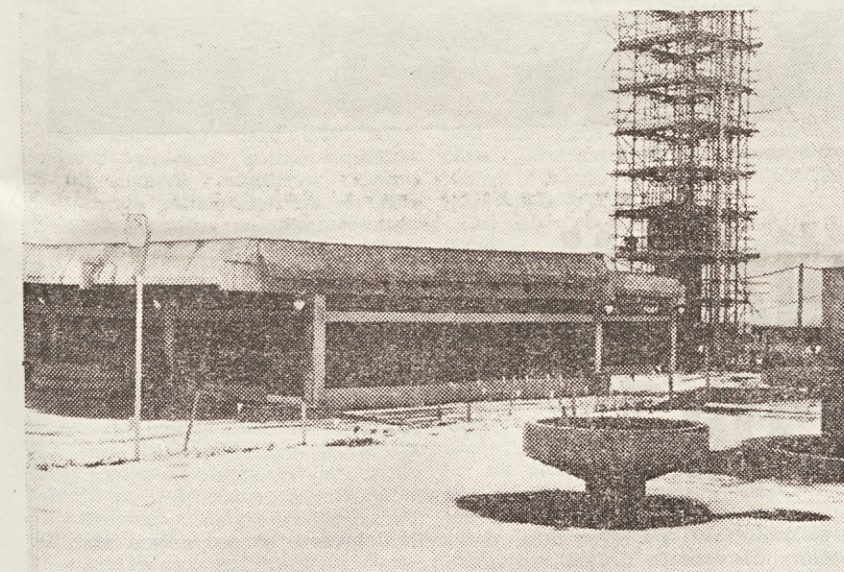
Prav naši delavci — TOZD GE Maribor so lani spomladi začeli z delom prve faze rekreacijskega centra in sedaj jo zaključujejo. Ta gostinsko turistični center je baziren ob vrtni tople vode, ki ima morda tudi zdravilne učinke. Ob iztoku ima voda temperaturo 32° C.

Kot smo že omenili je gradnja razdeljena v dve fazi — letni del in zimski bazen z gostinskimi objekti. Prva faza vključuje rekreacijski bazen 35 m x 15 m, otroški bazen 10 m x 5 m in olimpijski bazen 50 m x 21 m s skakalnim stolpom. Sem sodi

tudi objekt za bazensko tehniko, kotlarna, garderobe, trafopostaja in dimnik. Ravno sedaj gradijo 19 m visok dimnik in skakalni stolp.

Po izjavah predstavnika investitorja bodo najbrž v sredini marca pričeli z izgradnjo druge faze, ki jo bodo končali potem do 29. novembra letos. Ta faza obsega pokrita bazena 25 m x 12 m in 12 m x 6 m, zunanji polodprtí bazen s premerom 6 m, savne, garderobe in gostinsko restavracijski del. Obe fazi gradnje skupaj sta vredni 4,2 milijardi starih dinarjev.

Investitor objekta je Kmetijski kombinat Ptuj, projektant Investa Ljubljana, statične izračune so pripravili v mariborskem razvojnem oddelku v Gradisu, dela pa izvaja TOZD GE Maribor.



Voda v kopališču bo imela temperaturo 32° C

Boj za stabilizacijo

Delavci biroja za projektiranje ob uveljavljanju akcijskega programa stabilizacije

Delavci Biroja za projektiranje v Ljubljani so z vso resnostjo sprejeli akcijski program stabilizacije za svojega. Pri tem se v celoti zavedajo, da stabilizacija ne more biti enkratna akcija, temveč mora postati metoda stalnega dela. Za izvajanje stabilizacijskih nalog v TOZD se moramo aktivirati vsi, so dejali, posebno pa člani samoupravnih organov in delavske kontrole.

Med drugim so se dogovorili za naslednje konkretne akcije. Ker so v projektivnem biroju materialni stroški razmeroma majhni, so dali glavni povdarek na bisten element varčevanja CASA in njegove racionalne porabe za realizacijo zadanih nalog, ter se dogovorili za skupno akcijo za boljšo izrabo delovnega časa, in večjo delovno disciplino.

Poslovne rezultate bodo kontrolirali trimesečno in ugotovitve podali na ZDS, in ugotovili kako poslujejo v okviru Gradisovih meril.

Bolj natančno bodo informirali kolektiv o tekoči problematiki zasedenosti z delovnimi nalogami, ker menijo, da je informiranost tudi eden od elementov, da se doseže boljša motivacija za delo.

Komisija za delavski nadzor bo kompleksno pregledala vse stroške režije TOZD in ugotovitve zapisniško podala na zboru delovne skupnosti (materialni stroški, pogodbene in zakonske obveznosti ter OD).

V bodoče pa bo vodja projekta sodeloval že pri pripravi programa in oblikovanju projektne naloge. Seveda pa mora biti delo v takem primeru drugače vrednoteno. Obvezno je pripraviti termine prejema podatkov za nemoteno delo na projektu.

V okviru že sprejetih samoupravnih sporazumov bodo poiskali merila za boljše motiviranje zaposlenih. Nagrajevanje z osebno oceno na način, kot ga sedaj poznajo, ne ustreza. Osnove so visoke in bi se z eventualnim povišanjem vrednosti točke še povišale. Vplivnost gibljivega dela pa je tako minimalna. Vrednotenje mora dosledno upoštevati posameznika in njegovo delo.

Storilnost je odvisna od posameznika oziroma izrabe časa za delo, čas pa je njihova bistvena postavka.

Vpeljali bodo redne mesečne sestanke vseh samostojnih projektantov. Dnevni red predloži direktor, za posamezne točke pa zadolži posamezne projektante, da jih obdelajo (poleg tekoče problematike dela teme: tekoče informacije, predpisi, zahteve, novi materiali, izmenjava izkušenj...). Sestanki so nujni in obvezni za vse, vršili pa se bodo v popoldanskem času.

V cilju nadaljnjega razvoja bodo usmerili posameznike za aplikacijo in sodelovanje v okviru mehanografije Gradisa oz. za zasledovanje lete v slovenskem prostoru. Doseči želijo vsaj enakovredno rast oziroma opremljenost dela z ostalimi.

Pregledali in zasledovali bodo program razvoja svoje TOZD v okviru celotnega Gradisa. Razvoj je pogojen z Gradisom in njegovimi potrebami. Pogojen pa je tudi z kadrovskimi možnostmi v okviru Biroja. Zato bodo preusmerili vsaj določeno število projektantov v razvojne dejavnosti oziroma iskali možnosti za občasno formiranje skupin za realizacijo posameznih nalog razvojnega značaja. Sodelovanje v ROS pa je prioritarna naloga in njihova jutrišnja perspektiva.

Izvršili bodo analizo kadrovske zasedbe in zagotovili možnosti prelivanja kadra iz naloge na nalogo za uspešno realizacijo nalog.

Boleznine v okviru Biroja oz. izgubljeni dnevi niso odraz neurejenega varstva. S problemom je nujno seznaniti zbor delovne skupnosti oz. mu mesečno poročati o izostankih. Vsakdo zase poizkuša izostati res samo v nujnih primerih.

Preverili bodo vključevanje TOZD v tržišče:

- kje se vključijo
- kdaj se vključijo

— kdaj znotraj Gradisa
— kdaj zunaj Gradisa
S tem bodo sprejeli tudi določene poslovne analize oziroma smernice za nadaljnje delo. Prvenstveno je delovanje Biroja namenjeno Gradisu. Skupno z vsemi TOZD pa je potrebno določiti status Biroja in potrebe in naloge, katere Gradis kot celota postavlja pred Biro.

Podrobno bodo analizirali naloge in določanje cen oziroma elementov, kateri jih pogojujejo. Cena bo v bodoče še bolj odraz tega in vsaj v stanovanjski gradnji družbeno kontrolirana. Temu se bodo morali prilagoditi pri sprejemanju poslovne usmeritve.

Cena projekta za m² je proti vsem ostalim stroškom minimalna. Vloga projektanta kot dobrega načrtovalca objekta in tehnologije pa zelo pomembna. Projektant oziroma Biro si mora v tem času zagotoviti pravilno vrednotenje dela in se za ceno samoupravno dogovoriti.

V okviru razvoja Gradisa se predvideva forsirana gradnja stanovanjskih objektov (v povečanem obsegu z industrializacijo gradnje, z iskanjem novih tehnologij in sistemov) in industrijskih objektov (v iskanju sistemskih rešitev, povečanem obsegu, novih tehnologijah, sistemih...). Nujno bodo poiskali svojo vlogo ob operativnih nalogah. Ne smemo biti samo registratorji želja operativne, so dejali, temveč bodo v stiku z operativno iskali nove poti in načine, da opravičijo vlogo projektanta načrtovalca.

V okviru obstoječe kadrovske zasedbe in glede na razvoj bodo pripravili program naložb v obstoječe kadre. Iskali bodo oblike za dodatno izpopolnjevanje in izobraževanje (študij ob delu, strokovni tečajji in seminarji, razvojne študije, ogledi, gradenj, natečaji...).

Z vso odgovornostjo bodo zagotovili izvajanje vseh predpisov na vseh stopnjah in samoupravnih dogovorov, kajti zavedajo se, da samoupravljanje ne ostaja samo pravica, ampak in predvsem odgovornost in tem ciljem bodo sledili tudi v prihodnje.

Vključevanje v SIS

25. marca 1975 je sindikalna konferenca cestnega gospodarstva pri Republiškem odboru sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije imenovala iniciativni odbor za ustanovitev samoupravnih interesnih skupnosti za cestno gospodarstvo v SR Sloveniji v sestavu 15 članov.

Na 1. seji, ki se je vršila 4. aprila 1975, je bil soglasno izvoljen za predsednika tov. Vinko Gobec (sedanji predsednik IO Republiške skupnosti za ceste), za podpredsednika Janjo Kušar, za tajnika pa Stane Ocep. V iniciativnem odboru je tudi predstavnik GAST.

Ta iniciativni odbor je bil formiran po tem, ko se je po temeljnih razpravah ugotovilo, da ne bi bilo umestno formirati SIS za ceste in cestni prevoz, kot je bilo prvotno predvideno. Tako je prenehal z delom iniciativni odbor za izdelavo osnutka o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti v SR Sloveniji na področju dejavnosti cestnega gospodarstva in cestnega prometa, ki je bil imenovan junija leta 1974. Skupščina SR Slovenije je v koncem leta 1975 sprejela resoluciji o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1976 sprejela smernice in ukrepe, ki se nanašajo tudi na cestno gospodarstvo. Tako je rečeno v poglavju IV. (Ur. l. SRS, št. 29/1975 str. 1472), da je treba skleniti samoupravni sporazum o ustanovitvi in ugotovitvi samoupravne interesne skupnosti cestnega gospodarstva. Ta bo zadolžena za izvajanje programa izgradnje in modernizacije cestnega omrežja, za zagotavljanje in samoupravno združevanje sredstev ter za izvedbo posojil za ceste.

Na 1. seji novega iniciativnega odbora aprila leta 1975, ki je zadolžen, da izdela predlog osnutka samoupravnega sporazuma za ustanovitev SIS za cestno gospodarstvo, je bilo poudarjeno, da je potrebno dobiti predvsem sistemski zakon o skupnostih za ceste, ki bo podal osnove za nadaljnje delo iniciativnega odbora. Republiški komite za promet in zveze je izdelal predlog za izdajo zakona o skupnostih za ceste od 5. XI. 1975 s temeljito in obširno obrazložitvijo osnutka zakona, ki je obsegal 23 členov.

Za izvajalca grupacije GAST je zlasti pomembna formulacija obrazložitve v poglavju IV, ki v točki 4 navaja tole: V skupnosti za ceste se združujejo s samoupravnim sporazumom na podlagi tega zakona delavci po temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupno-

stih ter delovni ljudje in občani po krajevnih skupnostih, skupaj z delavci, ki opravljajo dejavnosti v cestnem gospodarstvu (člani). Pri tem je treba zagotoviti, da bodo na strani izvajalcev res vsi zainteresirani subjekti: od cestnih podjetij, ki ceste vzdržujejo, do temeljnih organizacij združenega dela, ki opravljajo raziskovalna dela na področju cest, tistih, ki ceste projektirajo, gradijo, do tistih, ki opravljajo posamezne dejavnosti v neposredni zvezi s cestnim gospodarstvom. Podrobneje bo moral problematiko članstva razdeliti samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti za ceste.

Ta formulacija v obrazložitvi jasno določa enakopravni položaj izvajalcev v TOZD GAST s cestnimi podjetji, ki vzdržujejo ceste pri gospodarjenju z javnimi cestami bodisi v območnih skupnostih ali pa v republiški skupnosti za ceste.

Osnutek tega zakona je bil v razpravi v nekaterih organih Izvršnega sveta Skupščine SRS in Zveze sindikatov Slovenije. V zvezi s pripombami so bile izdelane teze zakona o skupnostih za ceste kot predlog za izdajo zakona z dne 24. I. 1976. V novi obrazložitvi ni več formulacije, kot je bila v predlogu zakona od 5. XI. 1975, ki se nanaša na izvajalce, ker navaja, da bodo na strani izvajalcev res vsi zainteresirani subjekti: od cestnih podjetij do TOZD, ki trajno opravljajo dela oziroma posamezne dejavnosti v neposredni zvezi s cestnim gospodarstvom.

4. člen osnutka zakona od 5. XI. 1975 se glasi:

V skupnosti za ceste se združujejo s samoupravnim sporazumom na podlagi tega zakona delavci po TOZD (variantni dodatek: ki so zavezanci davka iz dohodka TOZD) in delovnih skupnosti ter delovni ljudje in občani po krajevnih skupnostih, skupaj z delavci TOZD, ki opravljajo dejavnosti v cestnem gospodarstvu (v nadaljnjem besedilu: člani).

Osnutek predloga za izdajo zakona od 24. I. 1976 pa navaja v 4 tezi:

Skupnosti za ceste se na podlagi tega zakona s samoupravnim sporazumom združujejo delavci TOZD, ki so zavezanci davka iz dohodka TOZD ter delovni ljudje in občani po krajevnih skupnostih, skupaj z delavci TOZD, ki trajno opravljajo dejavnosti v cestnem gospodarstvu (v nadaljnjem besedilu: člani).

Cprav nove teze dajejo poudarek spet cestnim podjetjem, češ, da ta podjetja trajno opravljajo dejavnosti v cestnem gospodarstvu, pa ni dvoma, da TOZD organizacij združenega dela grupacije GAST tudi trajno opravljajo dejavnosti v cestnem gospodarstvu, saj so ta podjetja v tridesetih letih svojega obstoja zgradila nešteto najpomembnejših cest in mostov ter od leta 1970 dalje grade avtoceste v naši republiki.

Menimo, da je udeležba delegatov naših TOZD pri upravljanju s cestami v SIS za ceste bodisi v območnih in nato tudi v republiški skupnosti za ceste izredno pomembna.

To pa zato, da ne bodo le seznanjeni, ampak bodo tudi soodločali pri reševanju vprašanj cestnega gospodarstva. Predvsem tam, kjer lahko s svojimi izkušnjami pri gradnji cest in mostov vplivajo oziroma sodelujejo pri izdelavi tehnične dokumentacije, pri sestavljanju posebnih in splošnih pogojev pri oddajanju del, pri oblikovanju cen graditve objektov. Skratka, izvajalci GAST bodo v območnih skupnostih in v republiški skupnosti skupaj z izvajalci vzdrževalnih del in uporabniki lahko sodelovali kot enakopravni partner ter se v teh skupnostih vključevali v razvoj cestnega gospodarstva in hkrati v razvoj svojih za to usposobljenih in opremljenih kapacitet.

Predlog za izdajo zakona o skupnostih za ceste, ki je na dnevnem redu Skupščine SR Slovenije 10. marca t. l., predvideva da se morajo območne skupnosti za ceste ustanoviti najpozneje do 31. maja, republiška skupnost pa do 30. junija 1976.

Če bodo ti roki tudi osvojeni, bodo že v kratkem zaživele nove skupnosti s področja cestnega gospodarstva, kar je pomembno zlasti za tiste TOZD organizacij združenega dela grupacije GAST, ki se ukvarjajo z gradnjo cest in mostov.

Inž. Vladimir Čadež

Kaj pomeni ustvarjalnost v mišljenju?

Idejo za ta članek sem dobil ob pripravah na seminar za tehnično strokovno kadre v Portorožu. Profesor doktor Stane Možina, ki smo ga zaprosili, da sodeluje na seminarju, je v svojem predavanju večkrat omenil, da smo premalo ustvarjalni.

Kaj torej pomeni biti ustvarjalen?

Narediti ali priti do nekaj novega, kar doslej še ni bilo poznano. Ustvarjalnost se kaže v novih zamislih, v izobraževanju in organizaciji dela v originalnih idejah, ki jih imajo naši delavci in strokovnjaki na pretek. Le nihče jih ne upošteva, nihče ne zbira in zapiše in nihče ne predlaga nagrado za novo idejo, nov konkreten predlog. Ustvarjalen človek je tisti, ki stalno gleda v naprej, ki zna opazovati in ki si želi napredka.

Ustvarjalna rešitev je pojavljanje nekaj novega in spajanje tega s problemom v sami organizaciji dela oziroma pri konkretnem vsakdanjem življenju. To pa dostikrat pomeni zavračanje dosedanjih starih rešitev in iskanje novih poti.

Psihologi trdijo, da je ustvarjalnost do neke mere povezana s stopnjo inteligentnosti ter volje in možnosti posameznikov do predlogov, ali napravi nekaj novega. Ustvarjalnost je povezana z vztrajanjem pri delu. Zato moramo delo in stroko sprejeti kot del svojega življenja. Vztrajni vztrajajo pri delu in svoji stroki in je ne zapustijo tako hitro, skratka ljubijo svoje delo, ga opravljajo z veseljem zato tudi uspehi ne zaostajajo.

V bodoče bomo nove ideje in predloge zbirali ter objavljali tudi v Gradisovem vestniku.

Apeliram na naše bralce, da nam pošiljajo čimveč predlogov in idej, ki se lahko nanašajo na organizacijo dela, delitev dohodka, racionalizacijo in novatorstvo, na izobraževanje družbenopolitičnega dela (ZK, sindikati, mladina) na samoupravljanje, življenjske pogoje delavcem, prehrano itd., skratka vsak predlog ali ideja, ki vodi k napredku, je koristen.



Stanovanjsko naselje v predmestju Moskve

V šestih urah iz Moskve v Ljubljano

Nekaj vtisov s poti po Sovjetski zvezi — nadaljevanje

Kot posebnost Moskve naj še omenim zeleni pas, ki se razteza na površini 180.000 hektarov. Ta dan je bila nedelja in na tisoče Moskovčanov se je pripelo smučke in se podalo v gozd. (Seveda je bolj hoja po snegu, kot pa smučanje, ki smo ga navajeni pri nas.) Srečevali smo cele družine.

Burja je neusmiljeno brila, ko smo si mimogrede ogledali še smučarsko skakalnico zgrajeno skoraj v osrčju Moskve.

Ponovno smo se obrnili proti Kremlju. V bistvu je to središče zgodovinskega, kulturnega in političnega življenja. Sredi Kremlja je zgrajena tudi velika kongresna dvorana, kjer se je nedavno vršil kongres KPSZ. Ves ostali del Kremlja je star, saj je bil zgrajen leta 1156. Obdobje ga ogroža z dvajsetimi stolpi in se razprostira na 2.235 metrih. Okopi visoki 5—9 metrov, dosežejo debelino od 3,5 do 6,5 metra. Glavni stolp Kremlja, je bil zgrajen 1451, krona zvezda je iz rubinov in zlata.

Največ radovednežev je okrog »Kremlja zvonov«, ki ni nikoli »za-

zvonil«. Zanimiv je »Kralj topov« iz vlitega bron, težak 40 ton, 5 m dolg in ima kaliber 890 milimetrov, ki seveda tudi ni nikoli ustrelil.

Vsi, ki so bili že pred mano v Moskvi, mi bodo potrdili, da si je vredno ogledati razstavo Sovjetskega narodnega gospodarstva. Tu na zelo živ in lep način prikazujejo napredek, ki so ga dosegli v zadnjem obdobju. Razstava zavzema površine 250 hektarov in nekaj preko 100 kilometrov cest vzdržuje promet med 78 paviljoni in preko 300 različnimi najnovejšimi zgradbami. Tudi mi smo se peljali s posebnim vlakom kot vozi na zagrebškem velesejmu. Človek bi potreboval 14 dni, če bi si hotel vse temeljito ogledati. Zato smo obiskali le paviljon znanosti, atomske energije in elektronike. Razume se, da je glavna pozornost bila posvečena umetnim in pravih satelitom, sputnikom in lunikom.

Ce smo že tu, so dejali naši gostitelji, ogledajmo si še najvišji televizijski stolp. Zelezobetonski temelj (podstavek) je visok 385 metrov, kovinska antena pa 140 metrov. Ker je ta dan pihala burja nismo šli na

stolp, saj se le ta baje v viharju maje do 10 metrov v krogu. V stolpu je več razglednih ploščadi, kavarna in restavracija, ki se enkrat vsako uro zavrti okrog osi stolpa.

Drugi dan nas je sprejel naš veleposlanik v Moskvi tov. Jože Smole, kjer smo v prijetnem pogovoru in ob kapljici pravega primorskega merlota prebili več kot dobro uro.

Nato smo obiskali gradbeni kombinat za stanovanjsko izgradnjo. Ogledali so si tudi več novih še nveljenih stanovanj. Stanovanja so dvo in trosobna s kuhinjo in kopalnico. Vsa stanovanja imajo centralno ogrevanje. Stanovanjski bloki so priklopljeni na večje toplarne. Podi so klasični, lakiran bukov parket, stene pa so obložene s tapetami. Vso delo je sorazmerno mehanizirano in na gradbišču ni veliko delavcev.

Pred pričetkom gradnje takega naselja, zgradijo vse komunalne objekte (v novih naseljih), ceste, kanalizacija, voda, elektrika itd. Zadnje čase pa vzporedno gradnja tudi trgovine in otroških vrtcev.

(prihodnjic Letvanija in njene lepote)



Razgovor na gradbišču



Nov stanovanjski blok

Lep jubilej Slave Oberlait



Slava Oberlait

Ko so mi naročili, naj pripravim razgovor s tajnico direktorja TOZD GE Maribor, da bi se pogovorili o njenih 25 letih pri Gradisu, nisem mogla verjeti, da »služi« Gradisu že toliko let. Kadarkoli si jo srečal, je bila nasmejana, mlada žena, ki ji prav gotovo ne bi prisodil veliko več kot trideset let. Sedaj pa — Slava Oberlait 25 let v Gradisu!

Ce pa pogledam na celotni Gradis, se mi zdi, da je teh starih, dobrih odnosov med ljudmi še največ ostalo prav v naši mariborski TOZD in zadovoljna sem, da še vedno tukaj tudi delam.

— Kdaj ste prišli k Gradisu?

— Bilo je to leta 1951. Nekaj mesecev sem delala v skladišču, nato pa so me dali k ing. Borutu Maistru v Kidričevo. Od takrat svoje delovno mesto pravzaprav nisem spremenila, zamenjala sem samo teren za to pisarno na upravi.

— Kako pa je bilo pri Gradisu pred 25 leti?

— Mislim, da je bilo takrat več iskrenega prijateljstva in tovarištv. Danes je tempo življenja tak, da gledamo samo na to, kako si bomo nabrali čimveč teh materialnih dobrin. Včasih smo pa delali cele dneve in ni nam bilo težko. Če eden ni mogel vsega narediti, mu je pomagal drugi toliko časa, da je bilo vse narejeno. Tistega tovarištv. danes ni več

— Najbrž dela tudi danes ne zmanjka?

— Seveda imamo sedaj tudi tega dosti, vendar je bilo včasih težje, saj sem prišla k podjetju brez izkušenj, nič nisem znala. To mi je bila prva služba. Mimogrede naj omenim, da mi je bil v tistih časih v veliko pomoč prav ing. Maister, saj sem se veliko stvari naučila prav od njega. Sicer pa mislim, da sem imela srečo pri izbiri poklica, saj sem na svojem delovnem mestu zelo zadovoljna. Rada hodim v službo, posebno še sedaj, ko imam do nje le 8 minut od doma, včasih pa sem vstajala ob 4 uri zjutraj, da sem prišla pravi čas na vlak in nato v službo.

Ob jubileju Slavi Oberlait želimo še veliko zadovoljstva ob delu v Gradisu in seveda še veliko let med nami.

Vpliv stabilizacije na fluktuacijo?

Naš urednik Gradisovega vestnika mi je dejal: Napiši članek Vpliv stabilizacije na fluktuacijo delavcev? Rekla sem, prav — in se istočasno pokesala. O bračam podatke, jih primerjam z lanskim letom, letom pred tem in še prej, pa kaj?

Kadrovska služba planira v vsakem preteklem letu potrebe po kadrih za tekoče leto. Planiranje kadrov je odvisno od operativnega plana proizvodnje na vsakem gradbišču in skupaj v TOZD, pozneje pa še skupen vseh TOZD, ki jih predstavlja zaposlitev in razrešitve delavcev v OZD v tekočem letu. Prav, doslej še kar v redu. Sepa pa operativni plan proizvodnje, ki je osnova za planiranje kadra. Ce smo malomarni, lahko rečemo tudi takole: Kolkor delavcev bomo zaposlovali, toliko bomo imeli tudi bruto produkta. Ali pa, najprej bomo planirali bruto produkt, potem pa število delavcev. Lahko je oboje, pravilno. Najti je treba le skupen jezik, in mislim, da je na prvem mestu treba postaviti cilje OZD ali TOZD in nato programirati ljudi, stroje, material itd.

No, in vpliv stabilizacije na fluktuacijo? Lahko bi naštevali številke, da je manj delavcev odšlo v 1975 kot v prejšnjih letih. Lahko bi pogledala še to, da število delavcev v osnovi nismo bistveno povečevali. In, da se je odstotek tako imenovanega režijskega kadra povečal. To ni stabilizacija. Jaz si jo razlagam po svoje. Ne vem, menda ni prav. Menim pa, da je bistvo stabilizacije v tem, da za enako ceno opravimo enako ali večjo količino dela in ne narobe.

Res je, da je v letu 1975 odšlo iz OZD manj delavcev kot v prejšnjih letih. Toda mislim, da bi morali večji vpliv odhodov delavcem prepisati samoupravnim sporazumom oz. sindikalni listi, kjer se delavci po plačilnih pogojih izenačujejo in emejitvi delavcev pri odhodu v tujino.

Delavci iz drugih republik, ki se že dalj časa zaposleni v naši OZD

so se prilagodili pogojem dela, delovnim navadam in drugih vplivom na delu in bivanju v naši OZD. Ker se zadovoljivo počutijo ne oohajajo iz TOZD oz. OZD. Posebej pa je treba poudariti še to, da naš obseg proizvodnje ne narašča tako kot v prejšnjih letih, zato tudi nimamo skupinskih zaposlitev Zavodov za zaposlovanje, kar je bilo vedno problematično.

In še enkrat: Manj dela za gradbenike in s tem v zvezi odpuščanje delavcev ali ne — sprejemanje no-

vih delavcev, ni po mojem stabilizacija.

Klub teži situaciji na tržišču pa ni dvom, da za vse nezaposlene delavce ne bi bilo dela in seveda primernega zaslužka. Prav pa je verjetno tudi, da kar je v sodobnih podjetjih enaka situacija kot pri nas, delavci ne menjajo lahkomišelnost delo in delovno organizacijo. Zato ugotavljamo, da delavci tudi od manj bogatih »beri« ne grozijo z odhodi iz TOZD oz. OZD.

Mila Capuder

Kaj delati v prostem času

S tovarišem Lojzetom Erbežnikom, sekretarjem za soc. vprašanja pri Republiškem svetu ZSS, sva prejšni teden obiskala Tomačevo naselje, samski dom v Bavdkovi in nov samski dom v Novih Jaršah. V razgovoru z delavci smo med drugim razpravljali tudi o kulturnem delu in življenju delavcev v naših naseljih.

Prav v začetku moramo spregovoriti o pomembnosti kulturne dejavnosti gradbenih delavcev, o tisti pomembnosti, ki jo čutijo delavci, ko se v prostem času nimajo »kam dati«. Na ta in podobna vprašanja nam je odgovorila tudi nedavno izvedena anketa republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije. Odgovori na vprašalnik kažejo, da je možnost za kulturno dejavnost v gradbeništvu dovolj, dovolj je tudi sredstev, vendar jih ne znamo ali nečemo v dovoljni meri izkoristiti. Vsi odgovori tudi kažejo na to, da se kulturna dejavnost v gradbeništvu poraja vse preveč stihijsko in zelo redke so OO sindikata, ki imajo kul-

turno dejavnost v naprej načrtano — dejavnost.

Stihijska je tudi organizacija kulturno umetniških predstav, vsaj tako so nam povedali delavci v Tomačevem naselju, pa tudi na gradbišču v Krškem. Kulturnih predstav se udeležujejo vedno isti ljudje, medtem ko delavci iz gradbišč, zlasti oddaljenih pa tega niso deležni.

Predstojećih nalog na kulturnem področju je veliko in zahtevajo od osnovnih organizacij sindikata, pa tudi od organov samoupravljanja več konkretnega dela in bolj sistematični pristop. Spodbude bi morale biti v smeri povezovalna z gledališči, umetniškimi galerijami, muzeji, knjižnicami, kino podjetji, kulturno umetniškimi društvi itd. Pa tudi skrb za kulturno delo in razvedrilo po naših naseljih ne bi smela izostati.

Kulturna umetniška dejavnost mora vzhajati iz gradbinec samih in sindikalni delavci v TOZD pa so dolžni želje naših delavcev v celoti podpreti. Sredstev in možnosti je dovolj, le hoteti je treba.

Delavcu oblast nad pogoji dela in dohodkom

Na letni skupščini konference OOS GIP GRADIS v Mariboru so delegati pozitivno ocenili dosedanje delo ter opozorili na dve pomembni nalogi — akcijski Program stabilizacije in sistem informiranja

Malo manj kot pred letom dni smo se zbrali v Kranjski gori, da bi delo sindikata na novih osnovah zastavili tako, kot je bilo opredeljeno v vseh dokumentih 8. kongresa ZSS. Takrat smo nakazali vse tiste probleme, ki jih bomo morali tudi preko sindikata reševati v naši delovni organizaciji in tudi v celotni naši družbi. Nekaj teh nalog je bilo že izvršenih, nekatere bodo v kratkem, nekaj pa je tudi dolgoročnejših. Kakšna pa je bila resnična vloga sindikalne organizacije v Gradisu, smo videli na letnem »obračunu« dela 27. januarja v Mariboru.



»Delavcem iz drugih republik bi morali omogočiti organizirano odhajanje domov ob večjih praznikih«, je med drugim dejal Janez Raušl

Prispevek konference OOS GIP GRADIS Janez Raušl je dosedanje delo ocenil takole:

»Z reorganizacijo sindikata se je močno povečalo število družbenopolitičnih delavcev, nikoli doslej ni v sindikatih delalo toliko naših tovarišev kot v tem času. Zato velja postaviti vprašanje koliko sindikalna organizacija razgibava celotno članstvo in koliko članstva v OOS neposredno vpliva na uresničevanje skupno sprejetih izhodov in nalog. Prav tako se vprašujemo, kako sindikalna organiziranost v TOZD zagotavlja delavcem neposredni vpliv in sodelovanje pri sprejemanju družbenopolitičnih odločitev, torej v okolju, kjer je bitka za uresničevanje novih družbenih odnosov. Prav gotovo sta med osnovnimi nalogami sedanjega časa nadalje izgradnja novega gospodarskega sistema, ki bo temeljil na določbah ustave in sklepih desetega kongresa ZKJ, ter sprejetje srednjeročnih in dolgoročnih načrtov razvoja, ki bodo osnova za stabilizacijo našega gospodarstva.

Zato je naša naloga, da še naprej vztrajno bijemo boj za samoupravne socialistične odnose vseh celic naše družbe. Vztrajati moramo, da delavec v TOZD dobi res oblast nad pogoji dela in dohodkom ki ga ustvarja in da združuje svoje delo in sredstva z delavci v drugih TOZD in OZD, da združuje sredstva tudi za skupne in splošne potrebe, toda tako, da mu dohodek ne bo odpujen ter da bo tudi odločal o njegovi porabi.

V razpravi, ki je sledila podanim poročilom, je spregovoril tudi predsednik republiškega odbora gradbenih delavcev Lojze Cepuš, ki je med drugim poudaril, da bi morali v OOS biti bolj povezani tudi z občinskimi konferencami sindikata. Spremljati bi morali prizadevanje sindikata tudi na takem nivoju in jih v nejasnih situacijah poprositi za pomoč in nasvete.

Ob problemu informiranja v Gradisu je bilo ugotovljeno, da smo z

oziram na druge delovne organizacije precej dosegli, vendar za današnje potrebe še premalo. Potrebno bo najti pot, da pripravimo in sprovedemo v življenje tak informacijski sistem, ki bo našim zaposlenim nudil kar največ.

Glede rekreacije v Gradisu in letovanja naših delavcev bo treba tudi marsikaj še storiti. Mogoče ne bi bilo odveč, ko bi poiskali možnosti za povečanje kapacitet naših počitniških domov. Sem vodi tudi iskanje možnosti za gradnjo počitniškega doma na Pokljuki, kjer že imamo zemljišče.

Predstavniki občinske konference sindikata v Mariboru je pohvalil organiziranost samega sindikata v Gradisu, prav tako pa tudi odlično pripravljeno našo letno konferenco. Tudi mi lahko ugotovimo, da je konferenca pokazala tiste bistvene probleme, katerih reševanje se bomo morali lotiti v naslednjem obdobju. Prav tako pa je pokazala, da so Mariborčani odlični gostitelji.

STABILIZACIJA

Stabilizacijska prizadevanja, dograjevanje sistema samoupravnega sporazumevanja o razporejanju dohodka in sredstev za osebne dohodek ter pospešeno uveljavljanje ustavnih določil v najširšem pomenu, tudi v neposredni praksi pomenijo tisti splet vprašanj, ki so v zadnjem času v središču pozornosti vseh subjektov našega družbenopolitičnega in javnega življenja.

Akcijski program stabilizacije v Gradisu, s tem pa tudi sindikalni akcijski program, smo sprejeli v letu 1971. Takrat so vse TOZD napravile svoj stabilizacijski program, skušale ga pripraviti tako, da bi bil ljudem kar se da blizu. Ves čas je bilo vsem jasno, da bodo prave učinke lahko dosegli le, če bodo obude, predlogi in tudi konkretne uresničitve šle od baze navzgor, torej od posameznega delovnega mesta, od delovne skupine do sestevka teh prizadevanj v TOZD. V akcijskem programu smo zapisali delokrog posameznih strokovnih služb, individualnih izvršilnih organov, časovne opredelitve posameznih ter osebne odgovornosti. Premalo pa smo povedali in napravili za tiste odgovorne v delovni organizaciji, ki se ne obnašajo in ne upoštevajo programa. Zaradi tega je predsedstvo konference OOS, skupno s komisijo za izvajanje akcijskega programa pred kratkim obravnavalo vzrok neizvrševanja programa, ter pri tem ugotovilo, da so bili doseženi le določeni uspehi, to je likvidnost, istočasno pa ugotovili, da smo zanemarjali izvajanje akcijskega programa. Tudi v TOZD ni bilo posvečeno dovolj pozornosti temu programu, zato bodo morale predvsem OOS nadaljevati z akcijo, tudi v smislu smernic RS ZSS. Komisija za pripravo akcijskega programa stabilizacije je izdelala delovno gradivo, ki naj služi kot pomoč za izdelavo programa stabilizacije TOZD in Skupnih služb. Nujno je, da naše poslovanje vsi skupaj izboljšamo ter na ta način dosežemo najboljše uspehe. Pristop k takemu načinu sestavljanja pro-

gramov stabilizacije je upravičen zato, ker so TOZD v medsebojni odvisnosti ter je usklajevanje konkretnih ukrepov za izboljšanje poslovanja nujno.

APST naj bodo izdelani do konca januarja in sprejeti, pri čemer bo tudi konferenca OOS sodelovala s svojim programom za izvajanje akcijskega programa stabilizacije ter pri tem dala poseben poudarek zniževanju stroškov na vseh ravneh.

Sindikati si mora prizadevati, da vključi v akcijo varčevanja slehernega delavca. Ugotavljamo, da akcija za stabilizacijo nima kampanjskega značaja, ampak mora biti stalno prisotna v naši aktivnosti. Skratka, moramo se stabilizacijsko obnašati. Posebno pozornost bomo v prihodnje morali posvečati ceni obrtniških del v končni gradbeni ceni. Doseči moramo vpliv gradbene operativne na zniževanje tovrstnih stroškov. Predsedstvo ugotavlja, da so na področju varčevanja z materialom še dokajšnje notranje rezerve (razni materiali na gradbišču).

Zato mora sindikat zahtevati večje angažiranje tehničnega kadra na gradbiščih pri akciji varčevanja in se zavzemati tudi za ustrezno sankcioniranje neprizadevnosti na tem področju.

NAGRAJEVANJE

Sestavni in najpomembnejši del akcijskega programa je nagrajevanje — nagrajevanje po rezultatih dela. Zato mislim, da nam ne bo odveč, če navedem del 4. sklepa 8. kongresa ZSS.

»Sindikati bomo spodbujali organizirano delo pri razvijanju si temov nagrajevanja v temeljnih organizacijah združenega dela. Zaradi tega



Blagovniško poročilo je podala Dera Klemenčič

bomo sindikati na vseh ravneh spremljali učinkovitost delitve sredstev za osebne dohodek, n' en vpliv na produktivnost dela in opozarjali na slabosti ter predlagali spremembe. Sindikalne organizacije bodo odločno reagirale v primerih, ko se bodo izplačevali osebni dohodki neodvisno od samoupravnih sprejetih meril. Sprožile bodo postopke za odgovornost in sankcije v primerih neupoštevanja meril za delitve osebnih dohodkov v samoupravnih aktih TOZD.

Uresničevanje v teh sklepih opredeljenega ravnanja vseh samoupravnih in družbenih subjektov je eden izmed pomembnih pogojev za zdravo gospodarsko rast in hitrejšo doseganje stabilizacije.

In kaj smo storili mi?

Na osnovi posebnega poročila (6. 8. 1975) o izvajanju programa sindikata s področja nagrajevanja se je sestala konferenca OOS na III. seji, ki je bila 14. avgusta 1975. Sprejeti so bili sklepi, ki so se doslej le delno uresničili. Kasneje, to je 6. oktobra, je komisija konference OOS za delitev dohodka in osebnih dohodkov ob priliki obravnavanja odgovorov enot na vprašanja o akordiranju sprejela še nekaj akcijskih sklepov. Končno se je posebna delovna komisija, ki jo je imenovalo predsedstvo konference OOS, sestala 13. novembra v namenom, da pripravi delovni osnutek posebnega samoupravnega sporazuma o nagrajevanju delavcev po delovnem učinku.

Navedene aktivnosti sindikata na področju nagrajevanja v drugi polovici leta 1975 lahko povzamemo v naslednjem:

Kljub trikratnim urgencam in posebnim pozivom tako s strani izvršnih odborov osnovnih organizacij



Delovno predsedstvo na letni skupščini konference sindikata v Mariboru

sindikata kot sindikalne konference, da odgovorijo na vprašanje:

1. kakšno je stanje glede kakovosti in obsega nagrajevanja po normativih (po rezultatih dela)?

2. kateri ukrepi se bodo sprejeli, da se bo izboljšala kakovost in obseg nagrajevanja po delu?

3. kdo osebno je odgovoren in do kdaj bo predvidene ukrepe pripravil?

Veliko vodstev ni odgovorilo.

Mislimo, da gre za neodgovorno ravnanje, za omaloževanje naporov sindikata in da se je to zgodilo zaradi, kajti v prihodnje bomo za podobne primere pozvali krivce, da politično odgovarjajo pred svojimi delavci.

Iz zbranih odgovorov povzemamo, da stanje glede kakovosti in obsega nagrajevanja po normativih v Gradisu ni zadovoljivo. Dalje vidimo, da večina enot želi izboljšati obstoječe stanje, manj pa je bilo storjenih konkretnih ukrepov. Mnena smo, da je treba obstoječe stanje kot tudi predvidene ukrepe vključno z osebni zadovoljivimi za uresničenje ukrepov še bolj podrobno obdelati, kar naj stori v skladu s sklepom komisije konference OOS (sklep št. 3, 6. 10. 1975) posebna tričlanska komisija. Ta je sestavljena iz članov sindikalne komisije in tehničnega direktorja. Komisija naj delo opravi najkasneje do konca februarja 1976.

Ugotavljamo, da problem nagrajevanja po delu v Gradisu ne gre reševati, le v raznih komisijah družbenopolitičnih organizacij, temveč tudi bolj strokovno. Namreč za kakovostno nagrajevanje po delu je neogibno imeti dober sporazum in pravilnike ter ostale akte, g spodariski načrt metodologije, normative, posamezne sklepe in druge akte kakor tudi zavzete in odgovorne delavce pri uresničevanju teh. Na predlog konference OOS je bila imenovana strokovna komisija, ki je pripravila delovno gradivo za izdelavo samoupravnih sporazumov o nagrajevanju delavcev po delovnem učinku, ki vključuje naslednje tri oblike nagrajevanja:

— nagrajevanje delavcev po učinku

— nagrajevanje delavcev z osebno oceno

— nagrajevanje delavcev organizatorjev proizvodnje DS TOZD naj zato imenuje svoje delovne komisije, ki bodo na osnovi tega gradiva izdelali predloge imenovanega sporazuma za svoje TOZD. Tebi bomo k temu, da bomo s orazume v TOZD sprejeli v mesecu februarju 1976.

ORGANIZIRANOST

Pregled nalog, ki jih ima sindikat pri uresničevanju delavskih interesov, pokaže, da brez dejavnega sindikata ne more biti pravega samoupravljanja. Zato si je konferenca že ob ustanovitvi zadala nalogo, da je z reorganizacijo v sindikatu potrebno vključiti tudi večja gradbišča, izvoliti sindikalne poverjenike ter preko njih prenesti delo sindikata do slehernega delavca. Ustanovili smo OOS TOZD na gradbišču JE Krško, pododbor OOS na gradbišču Anovo, priprave potekajo na gradbišču TE Šoštanj IV in Srednja Drava II v TOZD GE Maribor imamo dve osnovni organizaciji sindikata, potrebno bo pa ustanoviti pododbor za gradbišče Bernardin, v vseh ostalih TOZD pa deluje po ena OOS. Iz vseh OOS so preko svojih delegatov zastopani v konferenci OOS predsedstva in komisijah.

Nimamo pa nobene povezave z našo TOZD v Frankfurtu, ti delavci niso vključeni v naš sindikat in tudi v nemškem sindikatu ne. Čeprav jih obveščamo z zapiski in sklepi konference, jih vabimo na seje, vendar se ne udeležijo. Vsled navedenega je potrebno, da obiščemo delavce te TOZD, vzpostavimo tesno sodelovanje in jih vključimo v organizirano delovanje sindikatov. Posamezni primeri so nam že poznani, zato je nujno potrebno čimprej urediti tozadevno vprašanje, prisluhniti njihovi-

vim željam in okoliščinam v katerih delajo.

Vsled organiziranega dela, katerega mora opraviti konferenca, izhajamo iz načela: nič kar je pomembnega za delavca, mimo sindikata smo sklicali 5 sej konference, pred sejo konference se sestane predsedstvo, predlaga dnevni red in pripravi gradivo.

Ugotavljamo, da je udeležba delegatov skoraj vedno polnoštevna ter se aktivno vključujejo v razpravo, pri tem pa sprejemajo sklepe sporazumno. Sprejeli smo poslovnik o organiziranosti in delovanju konference OOS, s katerim se določajo pristojnosti konference pravice in dolžnosti delegatov, notranjo organizacijo in način delovanja ter financiranje konference. Aktivno smo sodelovali z IO OOS pri obravnavi sporazuma o pripojitvi GP Gradnje Ptuj, h GIP Gradis, pri tem dali jasno razlago pomenu pripojitve in se na zborih delovnih ljudi izrekli z veliko večino glasov za pripojitev. Prav tako so delavci v organiziranju TOZD pri »Gradnjah« Ptuj sprejeli soglasen sklep, hkrati so pa sprejeli samoupravni sporazum o združevanju v TOZD GIP Gradis, ter s tem prevzeli obveznosti in pravice, kot jih imajo vse ostale TOZD združene v GIP Gradis.

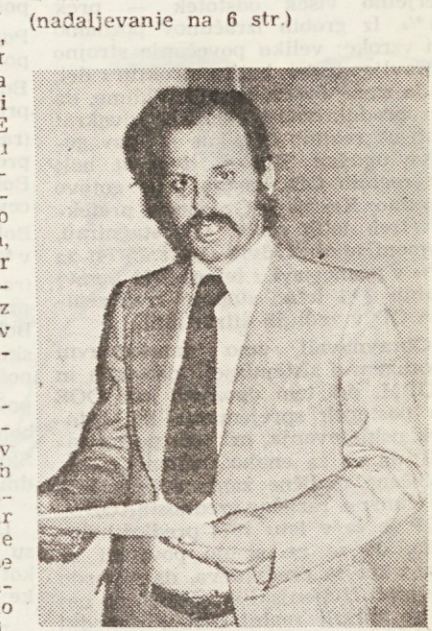
DELAVSKA KONTROLA

Konferenca je neposredno in politično odgovorna za učinkovito delovanje organov samoupravne delavske kontrole. Zato smo sklicali dva posvetovalna s predstavniki komisij SDK, ter izmenjali izkušnje analizirali delo teh organov v TOZD in ugotovili, da je potrebno za organizirano in enotno reševanje nekaterih primerov, ki nastopajo v okviru delovne organizacije urejati enotno.

V letu 1973 smo v TOZD izvolili prve organe delavske kontrole, ki je obvezna oblika organiziranja delavcev za samoupravljanje, sprejeli pravilnike o njihovem delovanju, jih opredelili v statutih TOZD, nam sedaj ustava SRS in SFRJ podobno opredeljuje delavsko kontrolo. S tem ustava opredeljuje, da mora biti konstituiran organ na vseh ravneh samoupravne organiziranosti, torej v vsaki TOZD, v delovni organizaciji, v sestavljeni organizaciji, povsod tam kjer na samoupravni način združujejo delavci svojo delo in sredstva ter kontrolirajo njihovo uporabo. Člane za organizirano samoupravno delovno kontrolo volijo delavci neposredno za vse ravni. Konferenca je zato imenovala strokovno delovno komisijo, ki bo pripravila osnutek sporazuma o oblikovanju in delovanju posebnega organa za izvajanje kontrole nad organi in poslovanjem delovne organizacije. Izvolitev tega organa naj bi bila istočasno kot drugi samoupravni organi

(nadaljevanje na 6 str.)

»Program dela moramo dosledno izvrševati,« je rekel Valter Masten



Vlado Sanca: Izkoristimo priložnost, ki nam je nudi zemljišče na Pokljuki in zgradimo tudi sami skromen počitniški dom za Gradisovce»



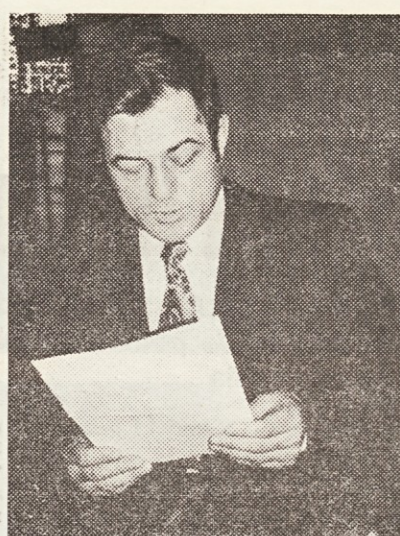
»Z novim načinom izvedbe športnih iger smo tudi marsikaj izgubili.«
Sičo Jovičević



Alojz Zorec: »Pospešiti moramo integracijska gibanja«



Lado Janžekovič: »Ne smemo se samo kritizirati ampak tudi priznati tiste uspehe, ki smo jih dosegli«



Nadzorni odbor je pregledal delovne organe največ zaposlenih in ugotovil, da je bilo poslovanje vzorno



Stane Uhan: »Nekaj je še takšnih ralog pred nami, ki smo si jih postavili v delovni načrt že lani in so danes še v izvajanju«

DOHODEK IN OD

Prav tako je konferenca zasledovala in obravnavala problematiko delitve dohodka in osebnih dohodkov, analizo poslovanja, gospodarski načrt za leto 1975, ki vsebuje tudi merila za delitve dohodka in OD. Predlog dopolnil samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za pridobivanje in delitve dohodka na katerega smo podali dopolnila za spremembo.

Ukrepati je treba v primerih, ko izplačani OD presegajo dovoljene po merilih delitve. Ugotavlja se, da se samodisciplin TOZD pri spoštovanju samoupravnega sprejetih meril povečuje. To pomeni, da je zavestnih kršenj vse manj; nekaj jih je vsled premajhnega interesa o ekonomski rezultatih na eni strani in o možnih nagradah za te rezultate na drugi strani; so pa še tudi primeri zavestnih kršitev, ki se morajo v prihodnje povsem odpraviti, morebitne povzročitelje pa kaznovati v skladu z določili samoupravnega sporazuma o delovnih razmerjih (VI. poglavje o odgovornosti).

Glavna merila, ki zadevajo omejitve OD so:

- dovoljeni oz. doseženi OD po internem delilnem obrazcu in po členu samoupravnega sporazuma v gradbeništvu (porast družbenega proizvoda);
- nemožnost izplačil OD po uspehu, če delež neplačanih del ne presega določene odstotke;
- neizplačani izplačil »akordnih« presežkov nad 7,5 % (varianta 5 %), kadar ne temeljijo na opravljenih in dokumentiranih količinah;
- omejitve najnižjih in najvišjih OD.

Prvi so v letu 1975 omejeni z najnižjo vrednostjo 12 din/h neto za polen delovni čas in normalni delovni učinek. Za leto 1976 se predlaga 14 din/h (pribl 2500 din), kar je za 17 % več.

Najvišji OD se omejujejo podobno kot v letu 1975. Poleg tega je treba v skladu s sindikalno listo določiti obračunske osnove z metodo AODM in AOD za vse delavce, to je tudi za vodilne delavce. Družba in mi sami zavedamo, da se vedno bolj nagrajuje po delu in ne po položaju (tudi stališča SDK - GZ in ZSS);

V gospodarski načrt za leto 1976 in v prihodnje naj se načrtuje tak nivo osebnih dohodkov, da realni osebni dohodki ne bodo stagnirali. To pomeni, da se vsi delavci, še posebej pa organizator proizvodnje dolžni prizadevati si v taki meri, da bo zgornjo nalogo možno ne le planirati ampak tudi uresničiti.

Porast osebnih dohodkov in prejemkov na uro v enajstih mesecih znaša 35 % nominalno oziroma 7 % realno. Produktivnost, merjena z vrednostjo proizvodnje na efektivno uro brez upoštevanja porasta cen, pa je porasla v letošnjem letu za neverjetno visok odstotek — prek 15 %. Iz grobih izračunov poznamo tri vzroke: veliko povečanje strojno opravljenih del, boljša struktura del, mila zima v začetku leta. Vidimo, da je produktivnost porasla dvakrat bolj od realnih OD, kar je prav gotovo ugodno. Ker so dvakrat bolj od realnih OD, kar je prav gotovo ugodno. Ker so v Gradisu v preteklih treh letih realni OD stagnirali, pomeni letošnji dvig (I-XI 75/74) za 7 % v primerjavi z letom 1971 komaj slabih 2 % letno stopnjo rasti realnih OD v zadnjih štirih letih.

Obravnavali smo samoupravni sporazum o sistemizaciji delovnih in AODM, pri tem opozorili vse OOS na postopek sprejemanja in postopek usklajevanja, pri tem pa ugotovili, da so za enako delovno mesto določene različne zahteve in s tem izračunane različne vrednosti AODM. SOP je že v letu 1974 predložil načelo, da se ne smejo povečati za manj kot se predvideva, da se bodo povečali življenjski stroški. Tako naj bi se znižali realni osebni dohodki katerekoli kategorije delovnega mesta. V zvezi s AODM je konferenca sprejela stališče, da je potrebno na-

praviti objektivno analizo stanja po sprejetju samoupravnega sporazuma AODM v TOZD. Opozorjamo pa na osnovne napake katere se že kažejo, ko je AODM preveč poudarjala izobrazbo in prakso, manj pa je na rezultatih dela ipd.

Nove obračunske osnove po AODM so vnesle v obstoječa razmerja precej sprememb (prezliko ocenjena delovna mesta so se povišala praviloma za 50 %, višje ocenjena — zlasti novih delavcev — pa manj). Nasprotno je v analitični oceni delavca, ker so ocenjevana leta prakse, leta ki jih delavec ima, namesto let, ki jih delovno mesto zahteva, druga uvrška pa se kaže pri ocenjevanju po kriteriju O₂, ko je povprečje blizu 40 točk.

INFORMIRANJE

Izhajajoč iz ustavne opredelitve, da morajo delavci v TOZD in na vseh ravneh združevanja neposredno odločati o vseh bistvenih vprašanjih dela in družbenoekonomskega razvoja, je neogibno potrebno da so delavci informirani o vseh vprašanjih. Kako pa je v naši delovni organizaciji urejeno informiranje?

Ceprav deluje oddelček za informiranje v okviru strokovnih služb ugotavljamo, da to ni dovolj. Tako poteka informiranje preko Gradisovega vestnika, ki izhaja enkrat mesečno, 14 dnevnih Gradisovih obvestil in občasno preko informatorja. Iz razgovorov in obiskov, ki smo jih opravili v posameznih TOZD vidimo, da bo potrebno spremeniti način informiranja, vendar je to področje katerega je treba kompleksno reševati skupaj z TOZD oz. informacijskih skupinah v TOZD. Tako kot vsako tudi to sezono pripravljamo center za izobraževanje vrsto tečajev in seminarjev. Menimo, da je splošno in dopolnilno izobraževanje eden izmed pogojev za doseganje boljše organizacije in dviga boljše produktivnosti dela.

STANDARD DELAVCEV

Izboljšanje življenjskih razmer je temeljna naloga sindikata pa tudi pogoj za dvig splošnega zadovoljstva in počutja vseh članov kolektiva. Proizvodni in delovni procesi morajo temeljiti na varnih delovnih mestih, sredstvih in tehnoloških postopkih ustreznem usposabljanju delavcev, prilagojeni morajo biti organizaciji združenega dela glede na zahtevnost delovnih naprav ipd.

Nekaj podatkov o gibanju poškodb in bolezni.

Podatki zajemajo gibanje poškodb in bolezni za čas od 1. 1. do 30. 10. 1975.

	1974	1975
Poškodovanih pri delu	383	360
Poškodovanih na poti	19	22
Pri delu se je poškodoval vsak	18	17
Povprečno boloval za poškodbo pri delu dni	18	17
Bolovanje za poškodbe pri delu v %	0,60	0,59
(računano od stvarno prebitih dni na delu)		
Bolnih (število delavcev, ki so bolovali)	7.908	6.096
Bolovanje za bolezni v %	6,26	6,21
(računano od stvarno prebitih dni na delu)		
Bolovanje v dnevih skupaj za:		
poškodbe pri delu	7.071	6.177
poškodbe na poti	577	1.216
bolezni	73.799	65.397
Skupaj bolovanja dni:	80.870	72.790

Delo v podaljšanem delovnem času ima za delavce, TOZD in družbo kot celoto nekatere negativne učinke:

— z nadurnim delom odstopamo od zagotovljenega, predpisanega dnevnika in počitka — kršitev predpisov,

— efekt — storilnost dela v nadurah pada, kar je dokazano zato, ker ni utemeljitve iz ekonomskega stališča,

— v nadurnem delu nastopa večja utrujenost in s tem večje možnosti poškodb pri delu,

— iz varnostnega razloga preokračevanje normalnega delovnega časa ni dopustno,

— zaradi nadurnega dela, predvsem, ko to traja dalj časa, kar je predvsem običaj v gradbeništvu, nastopi prejšnja fiziološka in psihološka onemoglost, delavec postane neodporen proti boleznim ipd.,

— zaradi nadurnega dela, predvsem, ko to traja dalj časa, kar je predvsem običaj v gradbeništvu, nastopi prejšnja fiziološka in psihološka onemoglost, delavec postane neodporen proti boleznim ipd.,

— za vsako naduro prejme delavec po zakonskih določilih 50 % dodatek, od katerega se plačuje enako družbene dajatve kot za redno delo, vendar se ta dodatek ne prišteva v osnovo, ki služi za izplačevanje osebnih dohodkov v času bolezni, ni se mu ne prišteva v osnovo, ki služi za odmero pokojnine,

— za OD v podaljšanem delovnem času plačujemo bistveno višje prispevke,

— ne razlikujejo se nadure, ki so glede na prispevke izenačene z urami v rednem delovnem času (za neprekinjeno betoniiranje npr.) od ostalih nadur,

— delavec, ki opravlja česče in večje število nadur je prikrajšan za razvedrilo, šport in rekreacijo in potreben odmor,

— tudi kvaliteta dela opravljenega v nadurah lahko upada,

— delo v podaljšanem času je mnogokje organizirano brez pravega nadzorstva,

— malokje se istočasno s padajošim delovnim časom poskrbi tudi za primerno prehrano,

— utrujenost po nadurnem delu je lahko tolikšna, da vpliva na varno pot delavca od doma — nesreče na poti domov ipd.

Pa poglejmo kakšno je stanje v naši delovni organizaciji?

Konferenca je sprejela sklep, oz. predlagala DS podjetja nadaljno omejitev nadur in sicer pravilno največ 50 mesečno. Le v izjemnih primerih do 80 nadur mesečno, vendar le s posebnim sklepom DS TOZD.

Nadure so nujno zlo, ki ga vedno ne moremo izključiti. V času januar — september 1975 je bilo v OZD Gradis opravljenih 1.094.00 nadur. Med gradbenimi enotami so obračunali največ nadur v Celju — 155.000, med obrati pa v SPO 116.000.

Od vseh nadur odpade 70 % na tiste, ki so opravili poprečno 59 nadur na mesec, 30 % pa na tiste, ki so imeli nad 60 nadur.

V nadurah je bilo poškodovanih 42 delavcev ali 12,7 % vseh poškodovanih.

ORGANIZACIJA PREHRANE

Zaposlenim delavcem v podjetju se organizira prehrana z določili Samoupravnih sporazumov in gradbeništvu in določili interne zakonodaje Posamezne TOZD zagotavljajo svojim delavcem organizirano prehrano na dva načina. Prvič iz lastnih menz in drugič iz obratov družbene prehrane.

Lastne menze imajo organizirane naslednje TOZD: GE Maribor, GE Nizke gradnje Maribor, GE Jesenice. Iz lastnih menz so delavcem zagotovljeni trije dnevni obroki hrane (malica, kosilo in večerja). Kontrola kvalitete in kvantitete prehrane iz omenjenih menz so dala dobre rezultate. Omogočen je tudi izračun kalorične vrednosti posameznih obratov.

Slabši pogoji glede zagotovitve organizirane prehrane so na TOZD kjer nimajo lastnih menz in so odvisne od obratov družbene prehrane ali od privatnikov. S pogodbenimi se sicer skuša vplivati na kvaliteto in ceno, vendar rezultati niso najboljši. Rezultat tega je, da zainteresiranost delavcev za tak način organizirane prehrane pada in je koristnikov vedno manj.

Tako iz lastnih menz kot iz obratov družbene prehrane se posamezni ob-

roki hrane dovažajo na gradbišča, kjer so urejene jedilnice. Pri prevozih v znatni meri pada kvaliteta pripravljene hrane.

Pri navedeni problematiki so zaskrbljujoče ugotovitve, da se % koristnikov 3 obrokov dnevno iz leta v leto manjša. Največ zaposlenih koristi 1 do 2 obroka hrane. Med posameznimi obroki pa je problematično to, da nismo uspeli uvesti v vseh TOZD obvezno toplega obroka — malice.

V zvezi z navedenim se namerava dalje aktivno vplivati in sodelovati z družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi v podjetju za dosego:

- obvezne uvedbe tople malice za vse zaposlene,
- dosledno izvajanje kontrole kvalitete in kalorične vrednosti hrane,
- enotne politike regresiranja hrane,
- poenotenje cen posameznim obrokom hrane.

STANOVANJA IN PROBLEMI NASTANITVE DELAVCEV

Vprašanje ureditve in nastanitvenih kapacitet v podjetju se skuša reševati in vsklajevati v skladu z določili sporazuma o minimalnih standardih pri urejanju stanovanjskih domov, provizorijev in delavskih naselij za gradbene delavce, ki je bil sprejet v letu 1969 in katerega podpisnik je tudi naše podjetje. Stanovanjsko vprašanje zaposlenih se ureja:

- z urejanjem in postavitvijo začasnih stanovanjskih provizorijev na gradbiščih
- z nastanitvijo v obstoječih trajnejših stanovanjskih provizorijih — v delavskih naseljih
- v samskih domovih
- v družinskih stanovanjih

Ad 1) Začasni provizoriji služijo manjšim delovnim skupinam v času sezone pri gradbiščih vseh naših TOZD. Pri vseh teh objektih se skuša zagotoviti pridobljeno bivanje in higijenski minimum. Število stanovalcev in lokacija se pogosto menjata.

Ad 2) Delavska naselja kot trajnejši stanovanjski objekti zagotavljajo s svojo ureditvijo našim delavcem higienske in kulturne pogoje gibanja. Obstajajo v Ljubljani, Koprju, Celju in nekaterih večjih gradbiščih npr. AC. Zagotoviti ustreznih stanovanjski standard, ki bistveno ne odstopa od ureditve samskih domov je osnovno načelo pri urejanju navedenih naselij.

Medtem ko nas narava dela v gradbeništvu sili še nadalje v reševanje nastanitvenih kapacitet s postavljanjem lesenih provizorijev na gradbiščih pa smo načelno prenehali s postavljanjem trajnejših lesenih

provizorijev, ker prevladuje mnenje, da se da do popolnosti zagotoviti dočelom sporazuma le z gradnjo in urejanjem zidanih samskih domov.

Ad 3) Zidani samski domovi obstajajo pri naslednjih TOZD:

	domovi	kapaciteta ležišč
Ljubljana	3	590
Celje	1	140
Maribor	2	440
Ravne na Kor.	3	240
Jesenice	3	336
Jesenice—Kranj	1	250
Skofja Loka	1	45
Koper	1	120
Skupaj	15	2161

Kapacitete ležišč v samskih domovih ne zadoščajo, kar pogojuje obstojanje delavskih naselij z lesenimi provizoriji.

Posebno pereč problem je v Ljubljani in Mariboru Zagotovitev finančnih sredstev in gradnja zidanih samskih domov pri sedežih večjih TOZD je tako tudi v nadalje naloga pristojnih v podjetju.

Ad 4) Vprašanja zagotovitve primernih stanovanjskih enot zaposlenih delavcev Gradisa z družinami se rešuje v skladu z določili pravilnika o stanovanjski gradnji za člane delovne skupnosti Gradisa, o financiranju, dodeljevanju stanovanj in dajanju posojil za individualno gradnjo.

Ustreznost reševanja ustrezne problematike v veliki meri zavisi od sposobnosti TOZD pri zagotovitvi ustreznih finančnih sredstev.

Tako je bilo v preteklem letu dano v sodelovanje z banko posojilo 84 prosticem v skupnem znesku 4.127.149,95 dinarjev za individualno gradnjo družinskih stanovanj in dodatno rešenih 13 prostenj z nakupom stanovanj v vrednosti 5.438.649,00 dinarjev.

REKREACIJA ZAPOSLENIH

Poslovanje in koriščenje počitniških domov ureja pravilnik o poslovanju počitniških domov GIP Gradis.

Za organiziran redni letni odmor zaposlenih vzdržujemo lastne počitniške domove v Ankaranu, Poreču, Pohorju in na Golteh. Skupna kapaciteta domov je 202 ležišča od tega v Ankaranu 88, v Poreču 76, na Pohorju 24 in na Golteh 14 ležišč.

Delavci podjetja radi koristijo usluge počitniških domov, kar je pripisati ugodnostim, ki jih domovi nudijo, dobri opremljenosti in ureditvi.

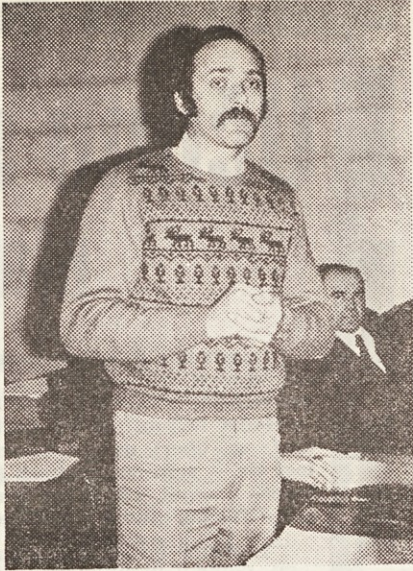
Glede na skupne kapacitete domov in glede na število zaposlenih teoretični izračun pokaže, da bi lahko vsi člani kolektiva pretežni del svojega rednega letnega dopusta izkoristili v (nadaljevanje na 7 str.)



Letnemu obračunu sindikata so prisostvovali tudi vodilni delavci



Predstavniki občinskega sindikalnega sveta je pohvalili dobro organiziranost našega sindikata



»Plačevanje raznih obveznosti, tudi obvez iz samoupravnih sporazumov bi morali v naši družbi bolj urediti,« je dejal predsednik OOS mariborskega biroja Damir Supič

naših počitniških domovih. Iz prakse pa je razvidno, da je preko celega leta le odprt počitniški dom na Pohorju, medtem ko se v ostalih domovih sezona prične v mesecu juniju in zaključuje v sredini septembra.

Tudi v pretekli sezoni se je na osnovi prispelih prijav največ zainteresiranih prijavilo za izmene v juliju in prvi polovici avgusta, medtem ko so bile ostale izmene manj zasedene.

V sezoni 1975 je v času od 10. 5. do 18. 9. letovalo v naših domovih 1425 odraslih in 217 otrok do 7 let starosti. Od navedenega števila je letovalo 402 člana kolektiva s 651 svojci in 192 otroci do 7 let.

Neposrednih proizvajalcev je letovalo 234 s 363 odraslimi družinskimi člani in 104 otroci do 7 let.

Glede na zainteresiranost članov kolektiva za letovanje v lastnih počitniških domovih se kaže potreba po angažiranosti, v zagotovitvi dodatnih kapacitet oziroma pri povečanju obstoječih.

ZDRAVSTVENA ZAŠČITA ZAPOSLENIH

V skladu s pozitivno zakonodajo ima gospodarska organizacija možnost, da v skrbi za standard zaposlenih uredi zdravstveno zaščito na osnovi pogodbenega razmerja s področnimi zdravstvenimi domovi ali pa z ustanavljanjem lastnih obratnih ambulant.

Z ozirom na naravo dela in organizacijsko shemo GIP Gradis imamo za posamezne TOZD organizirano zdravstveno zaščito zaposlenih v obeh oblikah.

V podjetju je namreč na osnovi statističnih podatkov ugotovljen iz leta v leto porast bolezni, nesreč pri delu in kot posledica tega povečanja števila ur izostankov z dela.

V skladu z navedenim se išče uspešnejše oblike preventivne zdravstvene zaščite in bolj dosegljive oblike kurativnega zdravljenja.

V preteklem letu pomeni korak naprej v zgoraj omenjenih prizadevanjih, ustanovitev lastne OA za TOZD na ljubljanskem področju. Smatra se, da se je z navedenim zagotovilo kvalitetnejše usluge velikemu % zaposlenih v podjetju, tako na področju kurativne službe, preprečitve ali aktivnega zdravstvenega varstva kot zaboravstva. Pričakovani rezultati naj bi bili tako v pogledu zmanjšanja izgubljenih delovnih ur kot glede na izboljšanje zdravstvenega stanja zaposlenih.

Izkušnje pri delu lastne OA v Ljubljani naj bi se prenašale na sodelovanje s področnimi zdravstvenimi domovi povsod tam, kjer imajo delovna mesta delavci naših TOZD.

Kažejo pa se tudi utemeljene potrebe po ustanavljanju lastnih OA pri večjih TOZD kot npr. v Mariboru, Jesenicah in Skofji Loki. Le tako bo namreč omogočeno organizirano vplivanje na preprečevanje nastopanja obolenj pri zaposlenih.

Ukrepi za odpravljanje škodljivih pogojev dela, za upoštevanje in sprovajanje varstvenih predpisov, za dosledno uvajanje higienskega režima v delavskih naseljih in samskih domovih, z zagotovitvijo kvalitetne in količinsko zadostne prehrane, zahtevajo namreč dobro organizirano in sistematsko delo.

Odstotek bolniškega staleža se namreč ne bo znižal samo z uvedbo oskrbe in nege ter kontrole že obolelih članov kolektiva, temveč s preventivno dejavnostjo.

INTEGRACIJSKI PROCESI!

Glede integracijskih procesov, ki so potekali v letu 1974 in prej, ugotavljamo, da smo na vseh zbora delovnih ljudi bili primerno seznanjeni s predlaganimi integracijami (podjetja GIP Gradis, Slovenijaceste in SGP Primorje v SOZD GAST, podjetja GIP Gradis v SOZD Gorenjska lesna industrija), saj smo na vseh zbora in v TOZD na Skupnih

Lojze Cepuš: »OOS bi morale tudi poskrbeti, da v njihovih TOZD živijo informacijske skupine«

službah z veliko večino sprejeli samoupravne sporazume o teh združitvah. Zaradi navedenega konferenca meni, da je potrebno akcije združevanja nadaljevati, predvsem pa pospešiti nekatere že začete akcije (GAST).

V letu 1975 smo v OOS obravnavali tudi srednjeročni program konference OOS in ga z nekaterimi dopolnitvami na eni izmed sej konference tudi sprejeli. Da bi sindikat kot najširša organizacija delavskega razreda odigral svojo ustavno opredeljeno vlogo smo v ta program poskušali zajeti vsa tista področja, ki tako ali drugače vplivajo na izboljšanje samoupravnih odnosov v TOZD in delovni organizaciji pa tudi v širši družbeni skupnosti. Te naloge smo na osnovi kongresnih sklepov, sklepov ustavne skupščine OOS in sklepov, ki jih je konferenca sprejemala na svojih sejah razvrstili v naslednja področja:

1. Razvoj samoupravljanja
2. Delovanje in razvijanje samoupravne delavske kontrole
3. Gospodarjenje, produktivnost, dohodek...
4. Samoupravna razmerja pri ustvarjanju in razporejanju dohodka ter delitvi sredstev za osebne dohodek
5. Življenjske in delovne razmere delavcev — standard
6. Kultura, oddih in rekreacija delavcev
7. Informiranje in izobraževanje
8. Delovanje delegacij in delegatov
9. Ljudska obramba in družbena samozaščita
10. Sindikat in naši delavci v tujini

Vse to so področja dejavnosti, katera pred sindikat postavljajo neposredno sklepi 8. kongresa ZSS in se nanašajo predvsem na aktivnost sindikata znotraj TOZD in delovne organizacije. Razumljivo je, da bomo morali iz tega programa izluščiti tiste naloge, ki so ta trenutek najaktualnejše, jih konkretizirati in določiti tudi nosilce za posamezne naloge.

V poročilu so navedene tiste akcije, ki smo jih že bolj ali manj uspešno izvršili nekaj pa je tudi takšnih, ki so še pred nami. Te naj predvsem izpostavi današnja razprava, zato pozivam vse prisotne delegate in goste, da se aktivno vključujejo v današnjo razpravo in tako pomagajo pri načrtovanju našega prihodnjega dela, da bi to delo bilo čimbolj uspešno in bilo v pomoč tako delavcem in zaposlenim v delovni organizaciji, njihovim samoupravnim organom ter drugim družbenopolitičnim organizacijam v sredinah, kjer sindikat deluje.

Delovni načrt konference OOS GIP GRADIS za leto 1976

Konferenca sprejema svoj delovni načrt za leto 1976 na osnovi sklepov 8. kongresa ZSS, drugih stališč in sklepov RS ZSS in svojega programa. Pri določanju nalog konferenca posebej upošteva razmerja, v katerih deluje konferenca oziroma posamezna OOS, zato ta delovni načrt temelji tudi na ugotovljenih problemih in pomankljivostih sindikalnega dela v TOZD oziroma njihovih sindikalnih organizacijah. Na tej osnovi bo konferenca v letu 1976 posebej obravnavala naslednja vprašanja:

1. Ustavna vsebina samoupravljanja je osnovni cilj prizadevanja sindikata pri urejanju medsebojnih odnosov delavcev v TOZD in odnosov med TOZD v sestavi delovne organizacije. V ta namen bo konferenca vsaj enkrat letno poglobljeno obravnavala stanje samoupravljanja v TOZD in delovni organizaciji ter preko svojih organov in preko strokovnih služb, zato izdelala potrebne analize. Posebno pozornost bomo pri tem posvečali združevanje sredstev na osnovi samoupravno sprejetih programov razvoja TOZD in delovne organizacije. Pri obravnavi teh vprašanj bo konferenca pritegnila tudi OOS, da bi bila slika dosežene stopnje samoupravnih odnosov čim jasnejša in tako tudi sklepi za nadaljnjo akcijo sindikata na tem področju čim konkretnjši. Konferenca se bo zavzemala za ustrezno dopolnjevanje samoupravnih aktov v odnosu na nekatere nove sprejete sistemske zakone (zakon o združenem delu na primer) in se tudi aktivno vključevala v razpravo.

2. Konferenca načrtuje svoje naloge v zvezi s planiranjem predvsem na osnovi sklepov sprejetih na seminarju o samoupravnem planiranju, ki je bil v Kranju 25. in 26. novembra 1975. Konferenca bo pri tem:

- sprejela in preverjala izvrševanje teh sklepov v TOZD in delovni organizaciji
- na svoji prvi seji (polletni seji) bo obravnavala osnovne usmeritve samoupravnega planiranja, da bi na tej osnovi lahko konkretnije spoznala svoje naloge pri tem
- v pripravi GN 1976 in PR 1980 bo posebno pozornost posvečala tistim področjem planiranja, ki neposredno zadevajo delavce — njihov socialni in ekonomski položaj
- posebej se bomo zavzemali za izvajanje sklepov s področja kadrovske politike, izobraževanja, osebnih dohodkov, skupnih vlaganj in za uveljavljanje APST v gospodarskih načrtih
- konferenca bo preko OOS vodila razpravo o osnutkih gospodarskih načrtov in skrbela, da bodo razlage primerno pripravljene.

3. Konferenca je že v letu 1975 in prej aktivno sodelovala v akcijah na področju integracijskih procesov. Ugotovimo lahko, da sedanja delovna organizacija Gradis predstavlja dokaj zaključeno tvorbo, v kateri je do velike mere že dosežen princip vertikalnega povezovanja v okviru združenega dela. Prizadevanja pri oblikovanju SOZD GAST pomejijo še dopolnjevanje tega sistema kar bi omogočalo še celovitejši nastop ponudbo na trzišču. Konferenca bo v letu 1976 nadaljevala s aktivnostjo in predvsem v sodelovanju s sindikatom drugih udeležencev pri integraciji v SOZD GAST delovala v smislu čimprejšnje realizacije ter integracije.

4. S vprašanji gospodarske stabilizacije se je konferenca v letu 1975 premalo ukvarjala. V nadaljevanju

aktivnosti sindikata na tem področju bomo upoštevali predvsem smernice republiškega sveta ZSS o nadaljnjem delovanju sindikata v stabilizacijski akciji tako, da bomo vsaj trikrat letno obravnavali izvajanje stabilizacijskih programov. Prav tako bo konferenca sproti koordinirala aktivnost OOS na tem področju. Sproti bomo tudi zahtevali dopolnjevanje že izdelanih programov. Konferenca bo na osnovi akcijskega programa stabilizacije podjetja dopolnila tudi sindikalni akcijski program stabilizacije in tudi sproti spremljala njegovo izvajanje.

5. V neposredni povezanosti s stabilizacijskimi naporji bo konferenca spodbujala tudi inventivno dejavnost v podjetju. V sodelovanju z ustreznimi službami in organi bo konferenca predlagala tovrstno aktivnost v podjetju ter analizirala določila v samoupravnih aktih v zvezi z inventivno dejavnostjo. Konferenca bo pri obravnavi te dejavnosti spodbujala OOS, da dosežejo, da bodo določbe o inventivni dejavnosti del samoupravnih aktov o nagrajevanju po delu v vsaki TOZD.

Konferenca si bo prizadevala pri popularizaciji inventivne dejavnosti v Gradisovem vestniku in drugih oblikah informiranja delavcev.

6. Konferenca OOS bo tudi v letu 1976 del svoje aktivnosti posvečala zagotovitvi takšnega načina delitve OD, ki bo v največji možni meri upošteval ustavno načelo delitve po delu. V ta namen bo konferenca povezovala aktivnost pri sprejemanju odgovarjajočih samoupravnih aktov in vztrajala pri realizaciji sklepov konference na področju akordiranja. Konferenca bo aktivno sodelovala pri razpravah, normativih, ki bo jih v ta namen izdelala komercialna služba podjetja. Ocenila bo sprejemanje samoupravnih sporazumov o nagrajevanju po delu v TOZD in se zavzemala za dosledno uveljavljanje sporazumov v sistemu delitve v OD

Aktivno se bo vključevala tudi v akcijo pri dopolnjevanju sistema in metodologije AODM.

7. Konferenca bo tudi v letu 1976 nadaljevala svojo aktivnost pri ugotavljanju ustreznih delovnih in življenjskih pogojev delavcev. Pri tem se bo zavzemala za doseganje enotnih meril pri urejanju delavskih naselij na gradbiščih, saj ugotavljamo, da se to vprašanje razlike v pogojih nastanitve delavcev na različnih gradbiščih. Vprašanjem prehrane delavcev posvečajo v TOZD precej pozornosti in je to dokaj dobro urejeno v vseh TOZD. Kljub temu bo konferenca nadaljevala svojo aktivnost na tem področju in si predvsem prizadevala pri poenotenju cen prehrane, kar naj se doseže z odgovarjajočim regresiranjem.

Konferenca bo s svojim delovanjem podpirala prizadevanja posameznih TOZD pri graditvi samskih domov predvsem v Ljubljani in Mariboru, kjer so potrebe še nezadovoljene. Konferenca se bo posebej zavzemala za postopno likvidacijo naselja barak v Ljubljani.

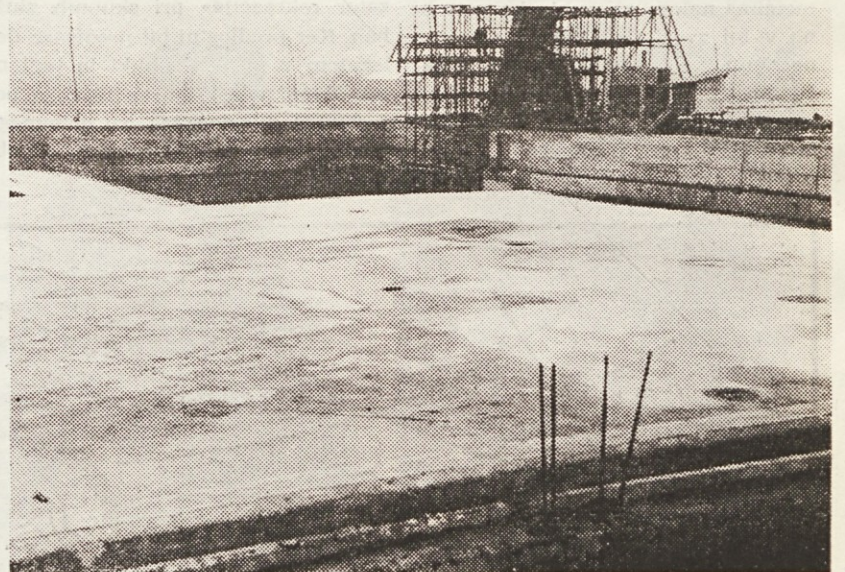
Skladno z razpravo v nekaterih TOZD oz. OOS se bo konferenca zavzemala za organizirane odhode delavcev iz drugih republik na domov, predvsem ob državnih praznikih in drugih priložnostih, ko tak odhod nima negativnih posledic za delavca ali za TOZD.

8. V letu 1976 se pripravljajo volitve samoupravnih organov v TOZD in podjetju. Konferenca se bo aktivno vključevala v priprave in izvedbo kandidacijskih in volitvenih postopkov in pomagala OOS pri tej akciji.

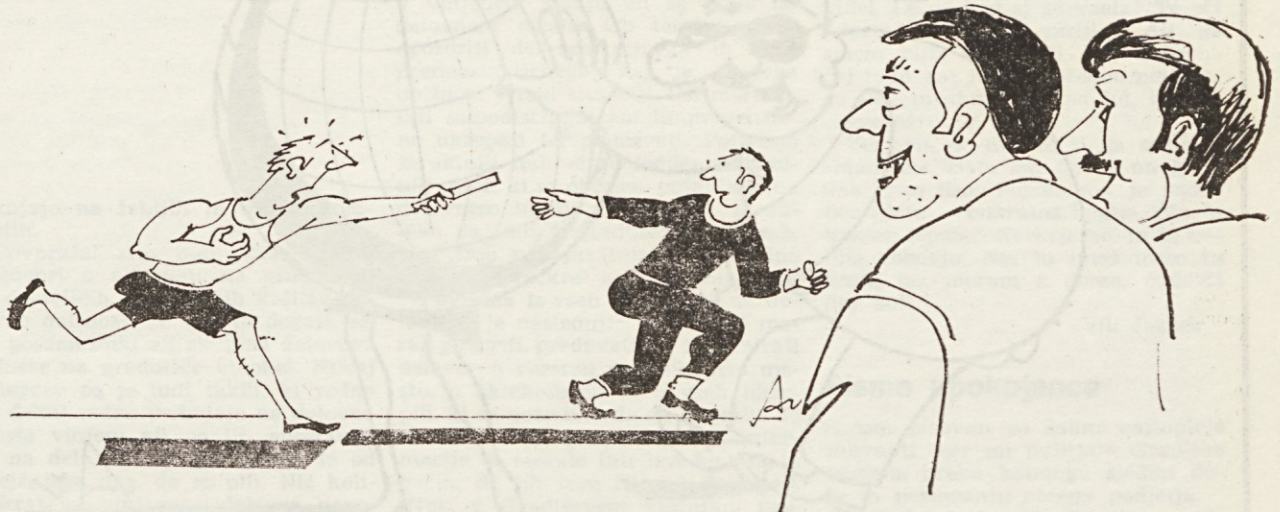
Predvsem pa bo konferenca sodelovala pri konstituiranju DS podjetja in pri evidentiranju kandidatov za kolektivne izvršne organe, ki jih voli DS podjetja.

Konferenca se bo še nadalje zavzemala za ustanovitev ustreznega organa delavske kontrole na ravni delovne organizacije. Prizadevala si bo, da bodo rešitve znane do volitev, da bi na teh lahko v TOZD in samoupravnih interesni skupnosti skupnih služb volili tudi delegate za ta organ. Konferenca se bo posebej zavzemala za takšno strukturo delegatov v posameznih samoupravnih organov v TOZD in delovni organizaciji, ki bo ustrezna strukturi zaposlenih.

(nadaljevanje prihodnjič)



Tu bo olimpijski bazen s skalnim stolpom



— »Ali se Pepe in Francelj pripravljata za Montreal?«
— »Ne, le za štafeto, o kateri sta brala v novoletni kroniki našega vestnika.«

S spodbudnim nagrajevanjem ...

Zelimo tudi, da bi zlasti uvažali v naš sistem nagrajevanja nagrade za predčasno opravljena dela (izdelke). Po predloženem osnutku sporazuma lahko sklone delavski svet TOZD, da se povišajo osnove za presežek do 10 %, če smo se izkazali s kratkim rokom. To velja še posebej tedaj, ko se izkaže tudi kucep (investitor), ki po določilu pogodbe ali brez nje nagradi TOZD za predčasno opravljeno delo. Del ali cela nagrada se tedaj — prav tako po sklepu DS TOZD — podeli delavcem, ki so sodelovali pri takem delu.

No, tudi v tem primeru je možno zaradi prekoračitve roka »zaslužiti« penale, ki se prav tako lahko v določenem delu porazdeli med delavce.

Kolikšen delež nagrade naj bi v navedenih primerih dobil vsak delavec, ki je sodeloval pri teh delih (izdelkih)?

Enostavna osnova je zmnožek obračunske osnove z urami, s katerimi je posameznik sodeloval pri takih delih.

Bržkone pa je ustrenejša osnova tista, ki je povezana s stopnjo odgovornosti posameznih delavcev; kar velja še posebej, kadar bi se »delili« penale. Stopnjo odgovornosti najbolje določimo, če upoštevamo točke zahteve B, ki v sistemu AODM predstavljajo del obračunske osnove za odgovornost. Tedaj bi točke B množili z urami in dobili ustrenejše osnove za porazdelitev nagrad — in penalov.

● Poziv k sodelovanju

H kvalitetnejšemu sporazumu in s tem kasneje nagrajevanju bo pripomogla vsebinsko bogata obravnava. Zelo koristna bi bila obravnava tudi prek stolpcev Gradisovega vestnika. Zato bodo razmišljanja, predlogi, (konstruktivna) kritika in pogledi posameznikov zelo dobrodošli.

Vabimo vas k sodelovanju, četudi bi bil sporazum v vaši enoti tik pred zdajci.

Prihodnjic pa o osebnem ocenjevanju in nagrajevanju organizatorjev proizvodnje.

Stane Uhan

Odobrene investicije ...

gala delavskemu svetu, da odbori izbiro računalnika znamke FACOM 230-38, ki je izmed več ponudb najugodnejši glede pogojev plačila in so ga priporočili tudi strokovnjaki, kot najprimernejšega glede kapacitete za naše potrebe. Delavski svet je predlog odborov sprejel in ga odobril.

Glede na to, da je potekel mandat delegatom v delavskih svetih TOZD in v delavskem svetu podjetja ter tudi komisijam v TOZD, ki se volijo neposredno, je potrebno izvesti nove volitve. Temeljne organizacije združenega dela so se odločile, da bodo volitve v marcu. Tako je tudi delavski svet podjetja predvidel volitve v marcu in jih je razpisal za 12. marec 1976. Ta dan bodo tudi volitve delavskih svetov TOZD, komisij za medsebojna razmerja, za delavsko samoupravno kontrolo in za svet skupnosti TOZD gradbenih enot in strojno prometnega obrata, za izvedbo volitev so bili imenovani volilni organi, predvideni so zbori za predlaganje kandidatnih list ter so pripravljene tudi ustrezni obrazci za izvedbo posameznih opravil v zvezi z volitvami (zapisniki zborov, volilni imeniki in podobno).

Družbena samozaščita je zelo pomembna naloga za vse in bo potrebno v tej zvezi izvesti tudi ustrezno notranjo organizacijo. Nosilci družbene samozaščite so temeljne organizacije združenega dela. Zaradi koordinacije med TOZD bo potrebno izbrati med seboj koordinacijo. De-

lavci TOZD bodo organizirali družbeno samozaščito v vseh delih svoje TOZD in sklenili zaradi ureditve skupnih zadev na področju družbene samozaščite sporazum, s katerim se bodo dogovorili o skupnih nalogah v tej zvezi. Delavski svet podjetja je zaradi pomoči pri organiziranju družbene samozaščite imenoval posebno delovno skupino. Odbor za razvoj je predložil delavskemu svetu letno poročilo o nagradah in koristnih predlogih, ki so bili obravnavani in rešeni v preteklem letu. Posebej je ugotovil, da se je stanje glede nagrad za koristne predloge v primerjavi s prejšnjim obdobjem nekoliko popravilo, vendar še ne zadovoljuje.

Glede na to, da opravljamo določena specialna dela, bo potrebno razčleniti vrste dejavnosti, ki so sedaj določene v predmetu poslovanja. Delavski svet je sklenil, naj se začne v tej zvezi postopek za izpolnitev besedila v registru organizacij združenega dela pri okrožnem gospodarskem sodišču.

Konferenca osnovnih organizacij sindikata je sporočila delavskemu svetu, naj sprejme predlog za uvedbo novega delovnega mesta »organizator rekreacije« pri skupnih službah. Ker predlog ni bil predložen delegatom v pisni obliki in tudi ni bilo dane nobene obrazložitve o potrebnosti uvedbe takega delovnega mesta, delavski svet predlog ni obravnaval.

Predlagatelj bo moral svoj predlog dopolniti in predložiti pravočasno priročno.

R. Z.

OTUJINE VESTI

TOZD KO MARIBOR: Nova proizvodnja hala bo pripravljena za vselitev do drugega polletja. Z novo halo bodo izboljšali delovne pogoje — odpadli bodo dodatni transporti, časovno zamujanje, dupliranje stroškov, samo proizvodnja pa bo mogoče mnogo bolj organizirani. Vse to pa bo nedvomno vplivalo, da bodo pri istem številu zaposlenih povečali produktivnost dela za 20—25 %.

TOZD GE JESENICE: Delavci jeniškega TOZD delajo tudi v Anihovem in da bi pomagali krajem ob njihovem delovišču, so sklenili, da bodo adaptirali kinodvorano v Kanalu in pomagali zbrati sredstva za novo turbino za zobno ambulanto. TOZD GE »GRADNJE«. Naša TOZD v Ptujtu ima patronat nad šolo v Juršincih. Ob novem letu so jim za šolske rekvizite namenili 2.500.- din.

TOZD GE KOPER: Za novega sekretarja OZK GE Koper so izvolili Mira Sukoviča, za njegovega namestnika ing. Franca Plazarja in za evidentničarja Bojana Martinčiča.

TOZD LIO SKOFJA LOKA: Tu so sklenili, da bodo stopili v mešano podjetje v tujini Slovenia Bois S-A. R. L. BANGUL. Prav tako so tudi sprejeli osnutek o dolgoročnem poslovno tehničnem sodelovanju z delovno organizacijo LIKO iz Vrhniko.

Učimo se nemški

WIR LERNEN DEUTSCH

81 Lektion

Damit wir den Gebrauch der Präpositionen nicht ganz vergessen, wollen wir von den in Klammern beigefügten Präpositionen die richtige einsetzen nach folgenden Beispiel: Wenn der Student — Hause kommt (in, zu, nach), hängt er Hut und Mantel — Haken (auf, an, über), nimmt seine Bücher — Mappe (aus, von, in) und legt sie — sein Arbeitstisch (an, auf, über). Wenn der Student nach Hause kommt, hängt er Hut und Mantel an den Haken, nimmt seine Bücher aus der Mappe, und legt sie auf seinen Arbeitstisch.

1. Wenn er — eine Pension wohnt (auf, bei, in), geht er — Speisesaal (nach, in, zu) und setzt sich — Tisch (an, auf, hinter).
2. Das Mädchen bringt das Besteck — (er; zu, für, nach) und legt es — (neben, bei, vor) — Tisch (auf, an, vor).
3. Danach bringt das Mädchen die Suppe — Schüssel (auf, in, mit), den Braten — Kartoffeln und Gemüse (bei, nebst, mit) und stellt alles — die Nachspeise (zu, mit, nebst) auf den Tisch.
4. Wenn er gegessen hat, geht er — sein Zimmer (nach, auf, in), legt sich — Sofa (in, auf, über) und schläft ein bisschen oder liest — seine Bücher (aus, in auf).
5. Dann setzt er sich — Schreibtisch (hinter, bei, an) und fängt — (mit, bei, von) Arbeit an.
6. Wer — Kino geht (nach, zu, in), kauft zuerst — Kasse (in, bei, an) eine Eintrittskarte.
7. Der Ausländer kauft sich auch eine »Filmzeitung«; — diese Zeitung (in, bei, aus) findet er den kurzen Inhalt und einige Bilder — Film (von, aus, in).
8. Wenn er den Inhalt — Besuch (für, vor, zu des Kinos, oder auch — Besuch (nach, nächst, seit) liest, wird er die Schauspieler viel besser verstehen.
9. Wenn der Besucher die Karte — Kasse (in, an, bei) gekauft hat, geht er — Theaterraum (nach, zu, in) und setzt sich — ein freier Platz (in, auf, an).
10. Es kommen noch sehr viele Leute — (er; hinter, mit, nach) und bald sind alle Plätze — — und — (bei, hinter, an, vor, neben) (er) besetzt.

Setzen Sie die Präpositionen ein!

1. Heute ziehen — unser Haus neue Mieter — leere Wohnung ein.
2. Zwei grosse Möbelwagen fahren eben — Haustür.
3. Sechs oder acht starke Männer steigen — Wagen und beginnen — Arbeit.
4. Sie nehmen die Sachen — Wagen und tragen sie — Haus.
5. Da haben sie gerade einen grossen Schrank — Wagen und tragen ihn langsam — Haustür und dann zwei Treppen hinauf — Schlafzimmer.
6. Dort stellen sie ihn — breite Wand, genau — Mitte.
7. Jetzt kommen zwei starke Männer — sehr schweres Klavier; sie steigen langsam immer höher — Treppe und bringen es glücklich — Flur — Wohnzimmer.
8. Sie stellen es rechts — Fenster — Ecke des Zimmers.
9. Andere Männer bringen Tische, Stühle, Kisten und Körbe und setzen ein Stück — das andere mitten — grösstes Zimmer.
10. Die Mieter werden die kleinen Sachen später selber — richtiges Zimmer — richtiger Platz bringen.
11. Auch die Bilder werden nicht gleich — Wand gehängt und die Teppiche nicht — Fussboden ausgebreitet; die Männer stellen alles — Seite — Ecken, wo es niemand — Wege ist.
12. So steigt einer — der andere die Treppe hinauf und geht einer — der andere — Zimmer hinein, bis alle Sachen — Wagen genommen und — neue Wohnung gebracht sind.
13. Dann bekommen sie ihre Bezahlung — ein gutes Trinkgeld, wünschen: »Viel Glück — neue Wohnung!« und fahren nach — Haus.
14. Der Besucher klopft — Tür.
15. Diese Arbeit geht — meine Kräfte.
16. Die Fremden gehen — Strasse spazieren.
17. Ich habe diese Oper heute — erste Mal gehört.
18. Der Mann sitzt ganz allein; ihm ist niemand — Zimmer.
19. Der Lehrer steht — Schüler; er erzählt ihnen ein Märchen — alte Zeit.
20. Der Kranke stützte sich — ein Stock.
21. Beim Regen sucht man Schutz — Bäume.
22. Er füllte sein Glas — Wein.
23. Wir gehen — Fuss — Universität.
24. Der Student verschwendere sein Geld — nutzlose Dinge.
25. Ich habe dich nicht, — Absicht verletzt.

Wörtliche — Besede

- | | |
|--|--|
| r Gebrauch — raba, poraba. | r Korb — košara |
| beifügen — dodati | ausbreiten — razprostreti |
| e Klammer — oklepaj | im Wege sein — biti na poti |
| r Speisesaal — jedilnica | einer nach dem andern — eden za drugim |
| s Besteck — jedilni pribor | s Trinkgeld — napitnina |
| e Schüssel — skleda | das geht über meine Kräfte — to gre čez moje oči |
| r Braten — pečenka | to gre čez moje oči |
| s Gemüse — zelenjava | sich stützen — upirati se |
| e Nachspeise — desert, poobedek | verschwenden — razpravljanje |
| e Filmzeitung — filmski časopis (revija) | razsipati |
| r Möbelwagen — selitveni voz | nutzlos — brezkoristen |
| e Treppe — stopnica, stopnišče | mit Absicht — namenoma |
| r Flur — veža | verletzen — raniti, žaliti |



Predpustna

»Pustite me že pri miru! Kaj vendar iščete na meni?«

»Svoj rojstni kraj, prelepi moj globus.«

Iz leta v leto porast boleznin

V lanskem letu je bilo stanje boleznin v celotnem Gradisu nekaj višje kot v letu prej. Torej vsakoletno opažamo naraščanje bolniškega staleža pri zaposlenih v našem podjetju. To verjetno vsaka TOZD opaža pri svojem obračunavanju in sedaj še posebno tudi vsi ostali delavci, ki spremljajo predavanja ob mesecu varstva pri delu, saj so podani vsi številni podatki izgubljenih delovnih dni za vsako posamezno TOZD in za celotno podjetje. Tako se lahko vsak delavec zamisli ob podanih številkah in ugotovi, da le niso upoštevani vsi varnostni ukrepi. Nekateri ostajajo na delu kljub temu, da so bolni in kasneje je zaradi tega prisiljen ostati dlje časa doma. Nekateri pa na račun bolniškega staleža podaljšujejo svoj dopust in tako oškodujejo pravzaprav sami sebe in tudi svoje sodelavce.

Če pogledamo statistične podatke, ki sem jih zbral ob pregledovanju poročil o bolniškem staležu, ugotovimo, da je največ obolenj dihal (prehladov, vnetnih procesov v dihalnih poteh). To je zaradi neprestanih preprih na gradbiščih, in spremenljivih klimatskih pogojev. Ob tem bi bila zaščita dobra delovna obleka in uporaba toplega perila, ki bi ublažila delovanje stalnih klimatskih razmer.

Ponekod se pojavljajo poškodbe na delovnem mestu. Prav tako kot tudi za prva obolenja, tudi tukaj lahko zmanjšamo število poškodb. Vedno je potrebno na gradbišču misliti na varno delo. Opozaranja, predavanja, obvestila, vse to so sredstva, ki poleg zaščitnih sredstev za vsakega posameznika zmanjšujejo poškodbe na delu. Glavni faktor za zmanjševanje nesreč pri delu in s tem tudi nastanka invalidnosti pa je varovanje vsakega posameznika. Pospravljanje in urejanje delovnega mesta, odstranjevanje nevarnih predmetov, uporabljanje osebnih zaščitnih sredstev in drugo.

Prav tako lahko tretjo skupino boleznin, ki je po številu primerov in izgubljenih delovnih dni zelo visoko, zmanjšamo. Bolezni kože in podkožja lahko preprečujemo z osebno higieno. Za osebno higieno je sedaj z dograditvijo novega samskega doma in urejenimi objekti za higieno dokaj poskrbljeno. Na vsakem gradbišču pa je tudi možnost, da se delavec umije in uredi. Tako se ne bodo več pojavljala razna obolenja, ki spadajo v to skupino.

Kot četrta skupina se pojavljajo bolezni lokomotornega sistema in vezivnega tkiva. Sem spadajo razni vnetni procesi v sklepih in v vezivnem tkivu. Tako kakor pri vnetjih dihal je tudi tukaj potrebno zaščititi dele telesa, ki so izpostavljeni slabim klimatskim razmeram. Zaradi tega bi bila zaščita pred takimi obolenji tudi dobra obleka. Velikokrat sem videl delavca na gradbišču ali pa tudi v prostem času pomanjkljivo oblečenega in tako izpostavljenega vsem nevarnostim za nastanek boleznin.

Kot peta skupina obolenj glede izgubljenih delovnih dni so poškodbe izven dela. Tudi tukaj je možnost, da te poškodbe zmanjšamo. Seveda pa mora ob tem vsak posameznik paziti ter upoštevati vsa pravila varnosti, ki veljajo na cesti ali pri različnih delih doma. Na vsakega preži nesreča in zaradi tega moramo biti vsi pazljivi, da do nesreče ne bo prišlo.

Kot zaključek k temu ugotavljanju pojavljanja boleznin in poškodb na delu in izven njega ter njihovo pogostost naj dodam še nekaj besed. Seveda se nikakor ne moremo popolnoma izogniti bolniškemu staležu zaradi boleznin ali poškodb, lahko pa ob pravilnem izvajanju pravil varstva pri delu, pravočasnemu odkrivanju in zdravljenju boleznin rok bolniškega staleža zmanjšamo. Zaradi tega naj bo naša stalna naloga v letošnjem letu in v vseh letih naprej, da zmanjšujemo bolniški stalež, z vsemi varstvenimi ukrepi — po pogovoru: Bolje preprečevati kakor zdraviti. Ta naša naloga pa bo koristila vsakemu posamezniku v zdravju in osebnem dohodku pa tudi celotni družbi. Zdravstvena služba bo tudi manj obremenjena in privarčevani denar bomo vsi lahko uporabili na drugačen koristnejši način za izgradnjo raznih tovarn, stanovanj in za našo večjo blaginjo.

Domini Murn

Po sledih Gradisovega vestnika

«Kaj je z vestnikom?! Spet ste v zamudi!» ali pa tako: «Kaj ste pisali notri? O takih zadevah, ki so že zdavnaj rešene! Torej zastarele! Ali nimate nič bolj novega? Dokler pride do nas, je že čisto nezanimiv!»

Take očitke večkrat poslušamo in ponavadi od istih ljudi. Mimogrede še dodajo, da Gradisov vestnik najdete kar po kotih, na kupih. Pa smo rekli: «Temu bomo enkrat naredili konec in poiskali bomo tistega grešnika, ki ovira, da bi naši delavci dobili pravočasno v roke časopis.» Sklenili smo, da bomo zasledovali naše glasilo od tam, ko ga naredijo, do tam, ko ga berejo. Tako smo začeli že pri tiskarni.

Naš časopis tiskajo v tiskarni Tone Tomšič v Ljubljani. Tam smo že od vsega začetka in čeprav je način tiska in format lista malo zastarel, nam je pač tak pri srcu, ker nas v tej obliki spremlja že vseh teh 18 let. Skozi vrata tiskarne pride vsak mesec 7500 izvodov vestnikov in od tam potem potuje po pošti do naših enot po Sloveniji. Do tega meseca smo mislili, da ga po vseh naših TOZD dobijo istočasno ali le z enodnevno zakasnitvijo, ta mesec pa smo odkrili nič kaj razveseljivo zadevico in sicer: naš vestnik pošljejo takoj po tiskanju le na skupne službe (pravzaprav ga gremo sami iskat), po vseh ostalih TOZD pa razpošljejo časopis tudi 8 dni kasneje. Tako je bil tisti veliki »grešnik« za zamude nam pred nosom, mi pa smo obdoližili naše vodje po gradbiščih, da ne razdeljujejo pravočasno vestnik delavcem.

S tiskarno smo torej opravili. Od tam potuje vestnik na uprave naših TOZD. Tja pride en velik kup, tega pa potem razdelijo na manjše kupčke, ki jih razpošljejo po gradbiščih. Odkrito moramo sicer priznati, da je tale pot od uprav do gradbišč po času še najdaljša, vsaj tako se govori. Za ta mesec lahko rečemo samo to, da smo videli še kar vzorno sliko. Obiskali smo namreč našo TOZD GE Maribor, naslednji mesec pa bo na vrsti kakšna druga, da ne bo kdo prikrajšan. Torej, kaj smo videli?

Februarsko številko Gradisovega vestnika so dobili iz tiskarne v petek, 13. 2. 1976 ob 12. uri (v skupnih službah so brali časopis že 5. 2. 1976). Na upravi smo bili v sredo, 18. 2. 1976 in takrat so bili že vsi kupčki vestnikov razdeljeni po gradbiščih, celo več, ljudje so časopis do takrat že prebrali. V to smo se prepričali, ko smo obiskali gradbišče v Ptujcu:

Po nobenih kotih nič vestnikov, vsi so bili že v ponedeljek v žepih delavcev! Najbolje, da nam kar oni povedo, kaj mislijo o časopisu:

Stefan Spevan: »V Gradisu sem skoraj že tako dolgo kot Gradisov vestnik. Kaj bi rekel o časopisu? Dobimo ga kar redno. Najbolj nas zanima, če je v njem kaj o našem gradbišču, o naših ljudeh. Seveda vedno preberemo tudi tisto, kar piše o dohodkih, pa o tem, kako se podjetje razvija, kakšno bo čez nekaj let. V njem pogledamo, kaj delajo druge TOZD; treba je biti tudi na tekočem o tem, saj smo le v Gradisu in ne samo v Mariborski TOZD. Jaz osebno bi rad vedel več o novih izdelkih, o novih tehnoloških postopkih. S tem se ne moremo nikjer drugje seznaniti, naš vestnik pa najbolj preberemo od vseh časopisov, zato bi bilo prav, da bi zvedeli v njem tudi kaj poučnega. Zanimajo me tudi pogovori z delavci, da slišim, kaj drugi mislijo, kakšne probleme imajo. Zanima me tudi, kaj delajo na skupnih službah, saj so tudi oni Gradisovi.«

Franc Zamuda: »Z Gradisovim vestnikom sem kar zadovoljen. V njem najdem tudi kaj o športu, predvsem pa preberem to, kar piše o drugih gradbiščih, da vidim, kaj drugod delajo. Seveda me zanima tudi to, kako podjetje »stoji«, če bo kaj dobička. Rad bi prebral kaj več o novih načinih gradnje.«

Ena stvar pa je, ki je ne berem in to je rubrika »učimo se nemški«. Rad pa preberem »Nezgodbe nas opozarjajo«. Nasploh je časopis mogoče malo zastarel z novicami, mogoče bi bilo dobro, da bi ga dobili vsakih 14 dni. Tako bi tudi mi večkrat prišli v časopis.«

Franc Kelenc: »Kot zidarja me zanima, kako delajo drugje, po drugih enotah, kako potekajo montaže. Zanima me tudi izdelovanje novih betonskih konstrukcij. V zadnjem vestniku sem bral tudi o tem, da bo treba poiskati delo v tujini, vendar bi o tem morali več napisati še o pogojih za življenje tam zunaj, pa o plačevanju itd.«

Ivan Sošarič: »Najprej preberem »Nezgodbe nas opozarjajo«, da vidim, kje vse se lahko zgodijo nesreče. To je dobra šola za vse. Zanima me tudi gradnja novih hal, ki se jih je oprjel Gradis. Seveda bi rad prebral tudi večkrat kaj o našem gradbišču.«

Tako torej pravijo nekateri naši delavci. Morali bi upoštevati njihove želje. Ko bomo obiskali še ostale TOZD in tudi tam »raziskali« pot našega vestnika, bomo tudi tam nabrali marsikatero koristno napotilo. Ob koncu naj le rečemo, da so imeli v Mariboru res dobre poštarje za vestnik, saj sumimo, da po drugih TOZD ne gre tako hitro in najbrž ima vestnik malo daljše postaje kot v Mariboru.

N. M.



Franc Kelenc



Ivan Sošarič



Stefan Spevan



Franc Zamuda

Povečajmo varnost na naših gradbiščih

V mesecu februarju in marcu so na vseh deloviščih predavanja o varnosti pri delu. Ob tem so podani nekateri podatki o varnejšem delu na gradbišču. Poleg tega pa kot osnova za spoznavanje vseh nevarnosti, ki pretijo delavcu na gradbišču, predvajajo tudi film, ki obravnava temo varnosti gradnje. Kot dodatek k filmu in predavanju o varnosti na gradbišču pa smo dodali tudi nekaj besed o uživanju alkohola, saj je ta navada dokaj razširjena med našimi delavci na gradbišču.

Po predavanjih sem povprašal nekaj delavcev, kaj mislijo o vseh dobrih informacijah na teh predavanjih. Po njih so se namreč razvili pogovori in vsi so menili, da je potrebno na deloviščih upoštevati navodila za varno delo, preprečevati pijančevanje na delovnih mestih in podobno, ker vse to povzroča veliko možnosti za nastanek nesreče. Ščasno

ma pa se ti pogovori pozabijo in zopet delamo po starih navadah: brez čelad, brez delovnih čevljev, zaščitnih rokavic, delovne obleke so raztrgane ali pa uporabljamo druga sredstva, ki za posamezno delo niso primerna. Tako uporabljajo včasih železokranci in tesarji na gradbiščih gumijaste škornje, ki se lahko pre-

lunknjajo na žeblih in ostrih predmetih.

Povprašal sem tudi kako tečejo pogovori o alkoholu na gradbiščih in deloviščih. Tudi takih kršitev delovne dolžnosti je več in dogaja se, da posamezniki ali skupina delavcev prinese na gradbišče alkohol. Nekaj delavcev pa je tudi takih, ki redno ali dokaj redno prihajajo na delovno mesto vinjeni ali pa jih enostavno ni na delo, ker se jim pozna še od prejšnjega dne, da so pili. Nič kolkokrat pa vinjenega delavca neposredni vodja niti ne opozori ali pa mu to samo omeni in misli, da je s tem njegova dolžnost opravljena.

Dolžnost nas vseh je, da takoj na kakršenkoli način reagiramo na kršitve predpisov o varnosti pri delu. Tako moramo opozoriti delavca,

ki ne nosi zaščitnih rokavic, čevljev, čelade ali drugih sredstev za varovanje svojega zdravja, kakor tudi tistega, ki prihaja na delovno mesto v vinjenem stanju ali se opije na delovnem mestu. Ob tem moramo opozoriti delavca samega in tudi predpostavljenega, kaj je njegova dolžnost v taki situaciji. Vsi moramo biti samodisciplinirani in preventivno ukrepati ter poučevati. Potrebno je ukiniti tudi »črne fonde« alkoholnih pijač, ki se občasno pojavljajo na delovnem mestu v omaričah za obleko pa tudi v gradbiščnih menzah, kjer smo nekajkrat našli alkoholne pijače, največkrat koncentrirane.

Povzete iz vseh pogovorov na delovišču je naslednji: večkrat bi morali govoriti, predavati in informirati delavce o varstvu na delovnem mestu, o alkoholizmu in o vseh ukrepih, ki so potrebni, da ne bi prišlo do nesreče. Taka predavanja ali informacije bi morale biti izvedene na ta način, da jih izve čimveč delavcev. (Npr. v Gradisovem vestniku, predavanjih na gradbiščih, pogovorih med samimi delavci in poučevanje s strani tistih delavcev, ki so se dodatno izobraževali na seminarjih o varstvu pri delu).

M. Dominik

Lepotec

Prišel sem in ga pogledal »Križana gora«, takšnega bitja še nisem videl. Le od kod si ga vzela? Te oči odprte, nežne in varljive. Ali ga smem bližje pogledati. No, ne renčaj tako, saj je tvoj! »Samo potipam ga naj, prosim!« Jej, no jej, kaj pe »bevskaš!«

Verjemi, ne mislim ti ga speljati. »Madona«, čisto bel je, ne na glavi ima črno liso. Popolnoma je podobno očetu — enkratna kopija. Ola, la kakšen lepotec. Neverjetno. In ta belina zobovja. Na, tu imaš meso in kosti, jaz moram z doma, čudovit pes bo!!

Vili Jazbec

Pismo upokojenca

S tem pismom se želim najtopleje zahvaliti, ker mi pošilja Gradisov vestnik, preko katerega sledim delu in poslovanju našega podjetja.

Z željo, da bom še Gradisov vestnik naprej tako redno dobival se vam še enkrat zahvaljujem in pošiljam veliko iskrenih pozdravov!

Stanojevič Antanas
selo Medja
z. p. Brestovca

Pridobljeno znanje uporabiti tudi v praksi

(Iz dela centra za izobraževanje)

Prizadevanja pri izobraževanju v Gradisu niso nekaj novega, temveč rezultat dejanskih potreb in želja delavcev po večjem znanju in napredku. Obseg in vsebina izobraževanja ter nenehen razvoj vsake temeljne organizacije združenega dela in podjetja kot celote, vedno bolj vplivajo drug na drugega, zato si našega dela (pa naj bo to na strokovnem ali družbenopolitičnem področju) brez stalnega organiziranega in zavestnega izobraževanja delavcev, ne moremo več zamašljati.

Modernizacija proizvodnje, nova tehnologija, vedno večja delitev dela in z njo povezan proces specializacije, predvsem pa spreminjanje medsebojnih odnosov, zahtevajo intenzivno razvijanje izobraževanja, ki je seveda lahko skupinsko ali individualno. Tega pa je v Gradisu dovolj, vsaj dane so vse možnosti. Številni tečaji in seminarji pa to tudi v praksi potrjujejo.

Seveda smo vzporedno s tem tudi izoblikovali primerno kontrolo uspešnosti izobraževanja in zaostriili kriterije za vpis v posamezne šole, tečaje in seminarje. Zavedamo se, da bolj, ko bo uspešna kontrola, predvsem pa kontrola znanja na delovnem mestu in pri utrjevanju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov, tem bolj uspešno bo naše delo. Še tako intenzivno in vsebinsko bogato izobraževanje pa lahko postane samemu sebi namen, če ne ustvarjamo možnosti, in zahtevamo, da bi delavci znanje tudi v praksi uporabili.

Bolj ko bomo izobraževali delavce in samega sebe, lažje in bolj bomo razumeli, da smo v naši samoupravni družbi drug drugemu potrebni.

Trenutno se v Gradisu izobražuje 608 učencev vseh strok, 119 študentov, na večernih šolah se izobražuje 142 kandidatov, na strokovnih tečajih za pridobitev kvalifikacij se nahaja 159 delavcev. Organiziramo pa seminar za tehnično strokovne kadre, katerega se bo udeležilo 350 vodilnih in vodstvenih delavcev. Organiziran je seminar za inštruktorje in vzgojitelje, kateri morajo obvezno opraviti pedagoški izpit, organizirani so seminarji za člane DS, za sindikalne funkcionarje, mladino in za mlajše člane ZK, za delavsko kontrolo itd., skratka v mesecu januarju in februarju se je, oziroma se izobražuje 1300 članov kolektiva.

TEČAJ ZA PU ZIDARJE:

Andrej Gaber Ravne, Mato Lukič Jesenice, Ramo Jusič Lj. okolica, Fadil Dedić Jesenice, Šaban Rubanović Ravne, Tomislav Maksimović Lj. okolica, Šefik Handanović Lj. okolica, Ismet Durmić Lj. okolica, Milorad Čulibrk Ljubljana, Behader Donlić Ljubljana, Rasim Letić N. gradnje, Josip Novak Maribor, Jožef Šuen Maribor, Janko Hrženjak Maribor, Konrad Horvat Maribor, Franjo Kutnjak Maribor, Andrija Cingesar in Josip Petričević Maribor.

TEČAJ ZA PU ZELEZOKRIVCE:

Rašid Cizmić Celje, Rašim Cizmić II Celje, Ibrahim Armanović Koper, Marko Kesedić Celje, Reuf Hodić Lj. okolica, Izet Hadić Lj. okolica, Remzija Muratović Ravne, Aziz Hibić Maribor, Rasim Džinović Lj. okolica, Ljuban Šipka Zelezokrivnica, Milorad Mičić N. gradnje Maribor, Enes Dunić NG Maribor, Nedeljko Tomić Zelezokrivnica.

TEČAJ ZA KV TESARJE:

Anton Sinjur Maribor, Boško Djurdjević Jesenice, Rudolf Vetrovnik Ravne, Safet Mahmutović Jesenice, Jusuf Muratović Jesenice, Šaban Canšević Jesenice, Hasan Alić Jesenice, Nemanja Vrhovac Jesenice, Daniel Šestan Maribor, Smail Dananović Jesenice, Josip Novak Maribor, Janko Meznarić Maribor, Đorđe Mrkšić Maribor, Predrag Tripunović NG Maribor, Maks Planšak NG Maribor, Gojko Mačkić Koper, Ibrahim Softić Frankfurt, Alojzije Reif Ljubljana, Alija Abidović Lj. okolica, Nedeljko Stevanović Ljubljana, Junuz Omerašević Ljubljana, Petar Đukić N. gradnje Maribor, Marjan Marjanović N. gradnje Maribor, Stjepan Antolek N. gradnje Maribor.

TEČAJ ZA KV ZELEZOKRIVCE:

Alij Hankušić Zelezokrivnica, Omer Deljić N. gradnje Maribor, Ekrem Curkić NG Maribor, Sulejman Burzić Frankfurt, Osman Kahrmanović Jesenice, Mladen Lazendić Lj. okolica, Peter Hostička OGP, Matevž Hribar OGP, Mehmed Kadirić Celje, Marko Suvala Celje, Muhidin Suljkanović Lj. okolica, Muhamed Šestan Maribor, Franc Munda Maribor, Peter Ferenc Maribor, Anton Bistović Maribor, Stefan Mergeduš Maribor, Jusuf Ičanović Lj. okolica, Nedret Hodžić Ljubljana, Osman Delagić, Lj. okolica, Ismet Buljubašić Lj. okolica, Ibrahim Mehanović Lj. okolica, Bečir Mešinović Jesenice, Dragutin Zrnić Jesenice, Većko Žujić Jesenice, Ramiz Vehab Jesenice, Besim Kahrmanović Jesenice, Ragib Lanjgić Jesenice, Branko Lekić Ljubljana, Momčilo Jovanović Ljubljana.

TEČAJ ZA PU TESARJE:

Jože Polanec Maribor, Franc Munda Maribor, Peter Ferenc Maribor, Anton Bistović Maribor, Stefan Mergeduš Maribor, Jusuf Ičanović Lj. okolica, Nedret Hodžić Ljubljana, Osman Delagić, Lj. okolica, Ismet Buljubašić Lj. okolica, Ibrahim Mehanović Lj. okolica, Bečir Mešinović Jesenice, Dragutin Zrnić Jesenice, Većko Žujić Jesenice, Ramiz Vehab Jesenice, Besim Kahrmanović Jesenice, Ragib Lanjgić Jesenice, Branko Lekić Ljubljana, Momčilo Jovanović Ljubljana.

TEČAJ ZA KV ZIDARJE:

Husen Mujaković Ravne, Savo Čolak Ravne, Ibrahim Aldžić Ravne, Šaban Nadarević Ljubljana, Drago Salaman Maribor, Ivan Panić Maribor, Franc Jambrek Maribor, Hamdija Šabić OGP, Marjan Nemeč Ravne, Milan Muzek Ravne, Franc Žvikart Ravne, Esad Velić Lj. okolica, Dragutin Tepuš Lj. okolica, Vlado Čulibrk Ljubljana, Nazif Nahmuljin Jesenice, Marko Mabić Jesenice, Stefan Ficko Maribor, Rudolf Šimunić Maribor, Mirsad Grabus Ravne, Esad Čolo Ravne.

TEČAJ ZA PU STROJNIKE:

Alojzij Hajdinjak OGP, Ibrahim Softić Frankfurt, Ivan Arčan Celje, Alojzije Reif Ljubljana, Marjan Vranc Celje, Ilija Katić Celje, Avgust Petek Celje, Djordjo Jazić Ljubljana, Alija Abidović Lj. okolica, Radivoje Pavlović Ljubljana, Slavko Kocijan Ljubljana, Miloš Vokić Ljubljana, Božidar Nikolić Celje, Slavko Mičić Jesenice, Momčilo Stanković Jesenice, Omer Subašić Jesenice, Božo Andrejašič Koper, Zejnil Avdić Jesenice.

TEČAJ ZA SKUPINOVODJE:

Janez Gerić NG Maribor, Mijo Tomašič Lj. okolica, Ivan Kerovec Lj. okolica, Stjepan Petek Maribor, Milan Zrnić Jesenice, Ivan Kihus Ljubljana, Franjo Kovačević Ljubljana, Vladimir Živković Frankfurt, Mustafa Mujarić Ljubljana, Vinko Sabol Ljubljana, Zdravko Kontrec Ljubljana, Hašim Đulić Frankfurt, Stanko Vrbec Lj. okolica, Zijad Merdanović Lj. okolica, Ivan Mlinarić Ljubljana, Drago Čizmešija Ljubljana, Kristina Drap OGP, Franjo Kutnjak OGP, Maksimilijan Draganić Maribor, Josip Igrec Frankfurt, Josip Sraka Celje, Stefan Hajdinjak Frankfurt, Sava Zarin Celje, Franc Šijanec Ravne, Ivan Perković Ravne, Stanislav Helbl Ravne, Martin Fostnarić Ravne, Anton Bokan Ravne, Đura Štiglec Ljubljana, Stefan Balajč Maribor, Franc Zemljarić Maribor, Drago Horvat Ravne.

Poglejmo čez plot

Gradbeništvo Slovenije v Jugoslaviji

Večina podatkov o izplačanih osebnih dohodkih zunaj Gradisa se objavlja z nekajmesečno zamudo. Šele v začetku februarja so znani podatki za lansko razdobje od januarja do oktobra. Čeravno že malo časovno odmaknjeni pa so podatki vseeno vredni tudi naše pozornosti, ker so vendarle »najnovejši«.

Št. rep. in pokr.	Neto OD na mesec	Razmerja	Indeks porasta -X 1975/1974
SFRJ	2973	100	127
BIH	2786	94	127
Črna gora	2361	80	118
Hrvatska	3287	111	127
Makedonija	2441	82	126
Slovenija	3639	122	130
Srbija	2775	93	127
— ožja	2790	94	127
— Kosovo	2559	94	127
— Vojvodina	2795	94	127

Pri nas večkrat govorimo o minimalnih razlikah med osebnimi dohodki v gradbeništvu na eni strani v Sloveniji, na drugi strani pa v drugih republikah. Poglejmo kakšne so dejansko te razlike.

Vidimo, da so OD v gradbeništvu Slovenije najvišji in sicer za 22% višji od poprečja v jugoslovanskem gradbeništvu. Samo še v hrvaškem gradbeništvu imajo nadpoprečne OD v jugoslovanskem merilu, povsod

druge pa so OD pod poprečjem, v Črni gori celo za 20% (indeks 80). V republiku BIH na primer so OD za 853 din (85 starih tisočakov) ali za 30 odstotkov nižji kot v Sloveniji — in to brez terenskih dodatkov ali znižanih dnevnic, ki razlike še povečujejo.

Omembe vredno je tudi dejstvo, da so se v slovenskem gradbeništvu povišali OD za 30% (največ), v poprečju pa za 27%. To pomeni, da se razlike povečujejo v prid Slovenije. S tem postaja Slovenija zanimivejša za delavce ne le iz drugih republik, marveč tudi za povratnike iz tujine.

Če pogledamo še poprečne dohodke v celotnem gospodarstvu ali celo v vsej SFRJ in SRS, tedaj je slika takale:

V jugoslovanskem gradbeništvu so OD za dve točki višji kot v gospodarstvu, in merilu Slovenije pa znaša ta razlika deset točk v prid gradbeništva.

Vtem ko je nivo OD v jugoslovanskem gradbeništvu pod nivojem OD vseh zaposlenih v Jugoslaviji, pa znaša v Sloveniji razlika v prid gradbeništva sedem točk.

Gradis v slovenskem gradbeništvu

Gradbeništvo sestavljajo v glavnem tri panoge: operativa, montaža in projektiva.

Prej ko pogledamo razčlenjene podatke po teh panogah, pojasnimo, da bomo primerjali še OD v Gradisu v enakem razdobju. Podjetje kot celoto bomo primerjali z gradbeništvom SR Slovenije, naše gradbene TOZD z gradbeno operativo, obrate z montažo (skoraj enakost po kvalifikacijski strukturi in podobnost po rezultatih poslovanja), oba biroja pa s projektivo SR Slovenije.

Vzeli smo nespremenjena razmerja (gradbeništvo SFRJ je 100) in ugotovili, da so OD v Gradisu za 27 odstotkov višji kot v jugoslovanskem gradbeništvu — to je za 806 dinarjev na mesec: v primerjavi z gradbeništvom v BIH npr. pa za 993 dinarjev ali skoraj za sto starih tisočakov! Kolikor bi dodali še terenski dodatek in delo v nadursh — na te višje osnove — potem znaša razlika med zaslužkom v Gradisu in v gradbeništvu BIH okoli 1500 dinarjev na mesec!

Po podatkih zavoda za statistiko — ki niso povsem skladni s podatki biroja gradbeništva — smo v Gradisu presegli republiško poprečje gradbeništva Slovenije šele z relativno visokim porastom OD (indeks 141) v letu 1975; to je v letu, ko beležimo v Gradisu zelo visok porast produktivnosti. V preteklem letu bo znašal porast realnih OD blizu 10%, kar bo skoraj pol manj od porasta produktivnosti. Zaradi stagnacije realnih OD v preteklih treh letih, bo znašal poprečen porast realnih OD v zadnjih štirih letih komaj 2%.

Po teh — statističnih — podatkih znaša razlika med OD v Gradisu in v slovenskem gradbeništvu 4% v prid Gradisa. Po višini OD prednjačijo naši obrati, medtem ko biroja zaostajata — predvsem na račun zadrževanja presežkov (OD po učinku) v prvem polletju in slabše kadrovske strukture.

Razporeditev OD je različna

Na koncu bo zanimivo videti sestav osebnih dohodkov v gradbeništvu glede na deleže delavcev, ki so prejeli v marcu 1975 različne zneske OD Poleg jugoslovanskega in slovenskega gradbeništva prikazujemo še sestav v dveh najbližjih republikah.

Odstotki deležev delavcev z OD v razponih:

Gradbeništvo	SFRJ	BIH	Hrvatska	Slovenija
1601—2000	20	23	17	12
do 1600	12	16	6	1
2001—3000	38	37	39	39
3001—4000	18	15	23	27
4001—5000	7	6	10	11
5001—6000	3	2	3	5
nad 6000	2	1	2	5

Medtem ko v Gradisu skorajda nismo imeli delavca, ki bi v polnem delovnem času in normalnem delovnem učinku zaslužil manj kot 2000 dinarjev na mesec, pa je bilo v jugoslovanskem gradbeništvu takih delavcev skoraj tretjina, to je (12 + 20 =) 32%, v slovenskem pa 13%. Sicer pa je preglednice tudi glede ostalih razponov precej nazorna.

Zakaj obveščamo?

Vse navedene podatke objavljamo z namenom, da bi naši delavci bili kar najbolje seznanjeni z svojimi zaslužki v primerjavi z zaslužki sorodnih delavcev drugod in tako bolj spoznali svoj kolektiv s tega vidika. Naj ob tej priliki obvestimo vse delavce, da imajo naši organizatorji tudi podatke o osebnih dohodkih za vsako TOZD precej podrobno razčlenjene, tudi po kvalifikacijah. Še posebej pozivamo osnovne organizacije sindikata, da se med drugim posvetijo zlasti problemu delavcev z najnižimi osebnimi dohodki v svojih TOZD.

Stane Uhan



TEČAJ ZA INŠTRUKTORJE: (Pedagoški izpit)

Dragan Mišov LJO, Franc Kline KO Maribor, Luka Klančar Sk službe, Alojz Zorac Maribor, Sico Jovičevič Maribor, Franc Kaššan Ljubljana, Zlatko Koren Maribor, Vebina Čarić Maribor, Andrija Pajtak Ljubljana, Ferid Sejdović Zelezokrivnica, Andrej Hostnik LJO Škofja Loka, Jože Ivanšek LJO Škofja Loka, Mladen Vranješ Jesenice, Rado Cedilnik LJO Škofja Loka, Edvard Bališ Ravne, Edo Razdrih Skupne službe, Mujanović Safet Jesenice in Dominik Presen Skupne službe.

TEČAJ ZA ELEKTRIKARJE

(prevera znanja iz varstva pri delu)
Milutin Puzovac OGP, Julij Martinis KO Ljubljana, Andrej Požnel KO Ljubljana, Mirko Sarac Lj. okolica, Drago Tomašič SPO Ljubljana, Vili Znidarić Ptuj, Janez Perme KO Ljubljana, Branko Polgar KO Ljubljana, Valentin Bogataj KO Ljubljana, Janez Brezovar LJO Škofja Loka, Igor Kobal KO Ljubljana, Boris Vuković Jesenice, Karlo Barukčić Celje, Valentin Markeš Jesenice, Boris Ferlan Maribor, Stefan Telebar KO Maribor, Simon Petrović KO Maribor, Dušan Pušnik NG Maribor, Stanislav Praznic NG Maribor, Jože Katesnik NG Maribor, Valentin Pintič NG Maribor, Nedo Lipovčić NG Maribor, Stanislav Smodić Ravne, Jure Uršnik Ravne, Ivan Kuković Celje, Slavko Markač OGP, Stojan Rutar Koper, Ivan Kovačič Lj. okolica, Jože Sivka KO Maribor, Milan Magaš Maribor, Anton Jurman SPO Ljubljana.

TEČAJ ZA MINERJE:

Jozo Grgić Jesenice, Franjo Paviglio Jesenice, Mirko Popović Jesenice, Smiljan Lazar Jesenice, Karel Makuc Jesenice, Vlado Čelik Jesenice, Bogomil Fumić Ljubljana, Mite Kabanec Ljubljana, Edvard Sav Koper, Josip Malašič Maribor, Jože Čenc Maribor, Jože Dujmovič Maribor, Dušan Glumac NG Maribor, Mijo Juras NG Maribor.

PRAKTICNE IZPITE IZ PRAKTIČNEGA DELA SO OPRAVILI:

PK TESARJI:

Marjan Basnec, Franjo Kovač, Miljenko Mesarić, Djuro Posavec, Anton Petek, Branko Ruzman, Slavko Strbad, Ivan Sokač, Stanko Ružič, Djuro Rajko, Vladimir Vagaj, Anton Radmanić vsi iz TOZD Jesenice.

PU TESARJI:

Vlado Jozić Lj. okolica, Slavko Čulibrk Ljubljana, Nikica Čulibrk Ljubljana, Viktor Otašnik Lj. okolica, Vojo Jurić NG Maribor, Milorad Knežević Lj. okolica, Ivan Kosic NG Maribor, Vinko Klepaš NG Maribor, Milan Kukuruzović Ljubljana, Djuro Lazić Ljubljana, Drago Lovaković Ljubljana, Leopold Sarman NG Maribor, Radovan Veljković NG Maribor, Husein Dedić Lj. okolica.

KV ZIDARJI:

Ahmed Ahč Koper, Milan Bokan Lj. okolica, Ibrahim Dedić Lj. okolica, Kenna Lemeš Jesenice, Janez Petrina Lj. okolica, Hussein Salkanović Lj. okolica, Zdravko Sinkovec, Lj. okolica, Rajko Vujanović Jesenice, Milan Bobić Ljubljana, Josip Biškup Lj. okolica, Husein Kljajić Ljubljana, Stipo Kajić Ljubljana, Ivica Kučan Ljubljana, Gojko Milanović Ljubljana, Gojko Omerašević Lj. okolica, Milan Vajagić Lj. okolica, Ivan Furman Maribor, Safet Huskić Ljubljana, Stjepan Ivančič Maribor, Radivoje Jovičić Ljubljana, Ferid Kurbegović Lj. okolica, Zivoid Malešević Ljubljana, Alija Omerašević Ljubljana, Hasan Šijerkić Lj. okolica, Ivan Velesić Maribor, Dušan Zupančič Maribor.

KV TESARJI:

Mustafa Hadžić Lj. okolica, Komlenić Nikola Jesenice, Branko Pilipović Jesenice.

PU ZIDARJI:

Milan Ilić Lj. okolica, Ibrahim Porić Lj. okolica, Smail Kljajić Ljubljana, Slavko Bistović Maribor, Samed Dedić Lj. okolica, Rasim Kljajić Ljubljana, Hasan Sušić, Luka Čulibrk Ljubljana, Zarko Djurić Lj. okolica, Josip Kešer Maribor, Jovan Kavrin Ljubljana, Bego Hasančič Ljubljana, Josip Malašič Maribor, Salih Mujkić Ljubljana in Franjo Novak Ljubljana.

Zvonko Marič

Trenin je že prehajal v zaključno fazo. Mladi fantje so se z zavirami hokejskimi palicami podili po zeleni preprogi.

Hokej na travi je danes eden od zapostavljenih športov, prav zato sem se odločil za pogovor z republiškim reprezentantom, članom TVD «PARTIZAN» Gaberje — Zvonkom Maričem, sicer zaposlenim pri GIP GRADISU TOZD CELJE.

Potne srage so mu oblivale obraz, vendar je bil vseeno pripravljen za pogovor.

Kdaj si začel igrati hokej na travi? Pred dvema letoma sem prvič prijel za hokejsko palico. Po enoletnem treniranju sem postal stalen član prvega moštva.

Zakaj si se odločil za ta šport?

Gledal sem tekme. Treninge in vzljudil tovrstno igro.

Kdo te je navdušil za hokej?

Prijatelj, ki igra hokej že dlje časa.

Kdaj si postal član republiške reprezentance?

V začetku lanskega leta sem postal stalni član prvega moštva v Klubu. Nekaj dni pozneje pa sem prvič oblekel dres republiške reprezentance.

Treningi?

Treniram dvakrat tedensko in sicer enkrat v telovadnici ter na prostem.

Katero mesto igraš v klubu?

Igram desnega beka, kar je zahtevno, saj je obramba velik del igre.

Kdo skrbi v klubu za mlajši kader?

Za hokej na travi je v Celju precejšnje zanimanje. Žal pa še



za prvo moštvo ne premoremo zadostnih finančnih sredstev. Pri Gradisu smo napravili selekcijo in dobili pet dobrih igralcev, na katere resno računamo.

Nekaj mladih odkrijejo po šolah. Za mlajši kader skrbimo starejši igralci in trener Rudi Rovnan.

Kdo je najzaslužnejši za tvoj dosednji uspeh?

Predvsem bi se rad zahvalil trenerju Rudiju Rovnanu, ki je največ prispeval k mojemu uspehu. Seveda pa ne smem pozabiti moje trdne volje pri treninгах in zavesti do hokeja.

Kaj ti pomeni hokej na travi?

Pomeri mi več kot hobi, igram ga s srečo.

Načrti za naprej!

Zelim, da bi dal čim več dobrih partij za klub in da bi prej oblekel majico z državnim grbom.

Vili Jazbec

Kegljanje

Vneti privrženci kegljanja celjske enote Gradisa se zbirajo vsak torek v Zalcu, ob četrtkih pa v Velenju, kjer jim kegljišči nudita prijeten večer. Konec meseca se bo formirala ekipa za letne športne igre.

Namizni tenis

V drugi polovici marca se bodo v Mariboru pričele letne športne igre Gradisa in sicer bo najprej na sporedu namizni tenis. Celjski igralci se že zdaj vneto pripravljajo na srečanja, kjer bodo nastopili z dvema ekipama. Treninge vodi referent za namizni tenis tov. Košenina Drago vsak petek od 18.00 — 19.30 na osnovni šoli SLAVKO SLANDER v Celju.

Šah

V okviru TRIM iger 1976 se je 16. 2. 1976 v Celju pričelo tekmovanje v šahu, ki se bo odvijalo v dveh ligah. Prvaka obeh lig se srečata za prvo mesto. V prvi ligi sta prijavitelji tudi dve ekipi celjske enote Gradisa, ki se medsebojno srečata že v II. kolu. Tekme prve lige se bodo igrale v šahovskem domu. Ekipi Gradisa sta v naslednjem sestavu — ekipa A — Praprotnik, Zupančič, Božič, Aleksič, Koprivc, Tuvič. — ekipa B — Raščan, Jankovič, Eber, Gjerkeš, Urlep, Berlinger.

Iz teh igralcev bo izbrana ekipa za letne športne igre Gradisa.

Vili Jazbec
TOZD GE Celje

Košarka

V prijateljski košarkarski tekmi, je ekipa GIP GRADISA TOZD CELJE visoko premagala ekipo PSC z rezultatom 82:60 (38:30) streli za ekipo Gradisa Zohar 20, Jazbec 18, Bagari 14, Vidovič 10, Snoj 6, Alaber 4, Martinovič 4, Brežnik 4, ter Nad 2 koša.

Pri porazih so bili boljše Tajnšek 16, Čajič 14, ter Pečenko 10 košev. Povratno srečanje bo naslednji petek.

Vili Jazbec

Iz vojske nam pišejo

Dragi tovariši!

Ob tej priliki se želim zahvaliti TOZD Ravne na Koroškem za dodelitev materialne pomoči.

Ker mi bo vojaški rok potekel koncem meseca februarja, me zanima, če se lahko ponovno zaposlim v vaši delovni organizaciji.

O pričakovanju vašega pozitivnega odgovora se vam zahvaljujem in lepo pozdravljam.

Vaš delavec in zdaj vojak:

Marko Stanojevič
VP 3046/10
11082 Zemun

Grad.sov vestnik

«Grad.sov vestnik» izdaja delavski svet podjetja Gradis Ureja za uredniški odbor. Odgovorni urednik: Lojze Cepuš. Tehnični urednik: Matija Krnc. Tiskarna: Tone Tomšič v Ljubljani — izhaja mesečno.



Ob objektu z garderobo gradimo 19 m visok dimnik

Nezgode nas opozarjajo

Vse hitrejša industrializacija gradenj, katera se razvija na dognanjih tehnike, nam je omogočila hitrejšo gradnjo, bolj mehanizirano. Paralelno s tem pa se zaradi premale poučenosti in pazljivosti delavcev pojavljajo manjše opisane nesreče pri delu, v tej rubriki, ki zmanjšujejo vrednost dosežkov. Zato je naloga nas vseh, da skrbimo za to, da bi bilo teh nesreč pri delu čim manj.

V mesecu januarju od 1. do 15. 1976 se je pri delu poškodovalo 7 delavcev, na poti na delo in 1/2 dela pa se je poškodovala ena delavka.

TOZD GE CELJE

GE še ni dostavila poročila o gibanju bolezni in poškodb.

TOZD GE JESENICE (1 poškodba)

ALICKOVIČ Ismet, NK delavec. Pri izkopu elektro jaška je imenovan držal ročno lomilko, sodelavec pa je udarjal s kladivom po lomilki. Imenovan je stal z levo nogo na kabelskih betonskih blokih, z desno pa ga električnih kabljev, v trenutku, ko je delavec zamahnil s kladivom, je imenovanemu spodrsnilo po kablju, pri tem pa je položil palec desne roke na lomilko tako da mu ga je kladivo poškodovalo.

TOZD GE KOPER (— poškodb)

V tem času ni bilo zabeleženih nezdod pri delu.

TOZD GE LJUBLJANA (— poškodb)

V tem času ni bilo zabeleženih nezdod pri delu.

TOZD GE LJUBLJANA-OKOLICA (1 poškodba)

SIJERKIC Ismet, KV železokrivec. Pri nategovanju betonskega železa z ročnimi nategovalkami se je cev, ki uravnava navijanje žične vrvi odpela, ker jo je imenovan uravnava in ga je pri tem udarila po glavi.

TOZD GE MARIBOR (1 poškodba)

KESER Josip, PK zidar. Imenovan je z nabijalno žago nabijal zemljo okrog stene. Ko je z nabijalno žago prišel na kamen, jo je odbilo in si je pri tem poškodoval desno roko.

TOZD GE RAVNE (1 poškodba)

PLAZOVNIK ALOJZIJA, čistilka. Na poti na delo je imenovan spodrsnilo pri čemer si je poškodovala levo nogo nad gležnjem.

TOZD GE NIZKE GRADNJE (— poškodb)

V tem času ni bilo zabeleženih nezdod pri delu.

TOZD KO LJUBLJANA

Se ni dostavila poročila o gibanju poškodb in bolezni.

TOZD KO MARIBOR

Se ni dostavila poročila o gibanju poškodb in bolezni.

TOZD LIO SKOFJA LOKA (—poškodb)

V tem času ni bilo zabeleženih poškodb pri delu.

TOZD OGP (1 poškodba)

GRMUSA Stanislav, NK delavec. Imenovan je menjal brusno ploščo pri kotnem brusilnem stroju. Zaradi nepazljivosti je z nogo stopil na stikalo in tako vključil brusilni stroj, ter se pri tem arezal na mezinec leve roke.

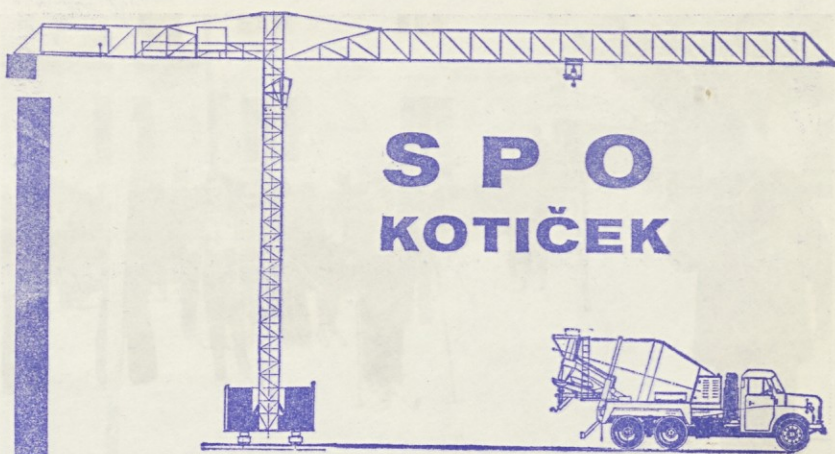
TOZD SPO (1 poškodba)

STEKOVIC Stefan, KV strojnik. Pri sestopu z avtodvigala je imenovan stopil na neravna tla in si zvil levo nogo v gležnju.

TOZD ZELEZOKRIVNICA (1 poškodba)

ZNIDARSIC Martin, PU delavec. Pri zapenjanju kolobarjev je imenovanega stisnilo ob druge kolobarje tako da je občutil bolečine v hrbtu.

Bojan Bambič



Organi upravljanja

Na zadnji seji DS je bilo podano gospodarsko-finančno poročilo. Kljub temu da je bil uspeh za minulo leto dokaj ugoden, sedaj ob zaključku in delitvi pa ni več. Nepredvideno so se pojavili novi samoupravni sporazumi, za katere je treba vložiti gotovi odstotek sredstev iz skupnega dohodka.

Delegati so potrdili delitev na:

- poslovni sklad,
- rezervna sredstva,
- sklad skupne porabe.

Vedno več se pojavlja želja in apetitov zunanjih institucij po finančnih sredstvih naših TOZD. Da bomo sposobni ustvarjati dohodek za lastne potrebe in želje zunanjih bomo morali izkoristiti vse notranje rezerve v še večji produktivnosti, varčevanju in discipliniranosti.

Delegatom so bile podane informacije o volitvah v DS, o ključnem delu inventurne komisije, o delu delegacije v splošnih samoupravnih skupnostih in o družbeni samozaščiti.

Za družbeno samozaščito bo kasneje formiran in izvoljen samoupravni organ z nazivom »Komisija za družbeno samozaščito«.

Potrjen je bil povečani odstotek za stanovanjski sklad (9%). To povečanje je potrebno vsled vse večjega števila zaposlenih strokovnjakov, ki so tudi prisilci za stanovanja. Iz formiranega sklada se bodo sredstva črpala predvsem v obliki posojil. Prosilci bodo dobivali sredstva za nakup stanovanja, dočim enota oziroma TOZD ne bo kupoval stanovanj za posamezne člane kolektiva.

Komisija za medsebojna razmerja v združenem delu

Komisija je imela sejo v preteklem mesecu. Obravnavala je vloge sprejem na prosta delovna mesta. Ker je bil izvršen razpis za posamezna delovna mesta različnih kvalifikacij in za določena področja je bil odziv številčen.

Potrebe nastopajo predvsem vsled povečanja mehanizacije, s tem vzporedno tudi servisna dejavnost. Velika pestrost naše mehanizacije zahteva tudi dobre strokovnjake za popravila. Ta pestrost že vsiljuje poleg dobrih kadrov v servisih tudi specializacijo. Prej ko slej se bo moralo pričeti s specializacijo serviserjev po strojih, kljub temu da bo morda število le-teh nekoliko višje, toda kvaliteta popravil bo boljša.

Komisija je tudi reševala proučne posameznikov za premove iz stroja na drugi stroj in nekaj problemov, ki so pri takem številu zaposlenih običajni.

Zbor delovnih ljudi

Na zboru so bili podani predlogi za kandidate delegatov v DS SPO in DS podjetja. Poleg teh predlogov so na zborih bili določeni kandidati še za komisijo za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu, za komisijo samoupravno delavsko kontrolo in v Svet skupnosti TOZD GE in TOZD SPO.

Ker so nastale novitete v Samoupravnem sporazumu za gradbeništvo je bila razprava o osnovah in merilih za razporejanje dohodka ter za delitev sredstev za osebne dohodke.

Podano je bilo poročilo delegacije o splošnih samoupravnih skupnostih na naslednjih področjih.

- vzgojno izobraževalna dejavnost usmerjenja izobraževanja v SRS za leto 1976.
- otroško varstvo po programu solidarnostnih nalog v SRS za leto 1976.
- ter skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SRS

Za te institucije bodo potrebna precejšnja sredstva v višini 795 starih milijard. V izčrpnem poročilu je bila podana razčlenba razporeditve sredstev in pridobitve istih. Del sredstev bomo morali prispevati tudi mi od naših osebnih dohodkov in dohodka TOZD.

Zanima nas-prosimo za odgovor

Se določena vprašanja, ki zanimajo širši krog naših delavcev, te-ti pa nimajo možnosti, da se jim posreduje želene odgovore.

1. Kakšen je letošnji plan za SPO?
2. Kaj bo nabavljeno za enostavno in razširjeno reprodukcijo?
3. Koliko je prosilcev za stanovanja oziroma za posojila?
4. Kakšen je učni uspeh naših učencev?
5. Kako je zadovoljen vodja oddelka za obračun OD s pošiljanjem del. poročil?
6. Kakšno je avtodvigalo znamke PINGUELY?

Prosimo za odgovore v naslednji številki našega glasila.



»Ko sem bil mlad, sem imel ženo tako rad, da bi jo najraje pojedel. Danes pa mi je žal, da je nisem...«



Pred startom je bilo precej živahno



Za dobro uvrstitev je bilo potrebno že kar precej smučarskega znanja

XV. ZIMSKE ŠPORTNE IGRE GIP »GRADIS« '76



TOZD GRADBENA ENOTA CELJE

XV. ZIMSKE ŠPORTNE IGRE GRADISA

Naslov tokrat Jeseničanom

Po enoletnem premoru so se Gradisovi smučarji ponovno zbrali na že XV. zimskih športnih igrah Gradisa, da preverijo svoje smučarsko znanje, hrabrost in veščino. Seveda pa naj bi tako tekmovanje dalo možnost tudi mlajšim, da se uveljavijo in si tako priborijo mesto v Gradisovi reprezentanci za republiške igre.

Udeležba na igrah je bila zato zelo številna, saj se je prijavilo kar 15 ekip s preko 200 tekmovalci. Manjkale so le ekipe iz naših TOZD iz Frankfurta in Ptuja ter Kopra in OGP iz Ljubljane. Povaliti pa velja dokaj številno zastopstvo iz GE Ljubljana-okolica, ki so se letos prvič udeležili iger.

Zaradi pomanjkanja snega na Golteh, kjer naj bi po prvotnem programu bile igre, so se celjski sindikalni športni delavci raje odločili za Kranjsko goro, kjer je bila snežna odeja še zadovoljiva. Seveda jim je na pomoč priskočila jeseniška enota skupo z jeseniškim smučarskim klubom, ki je prevzel tehnično iz-

vedbo tekmovanja. S tem pa so bili podani vsi pogoji za dobro organizacijo. Potrebno je bilo le še nekaj snežnih padavin, tako da ne bi vozili po krčinah. Letošnja muhasta zima pa nam je bila tokrat naklonjena, saj je ves dan pred pričetkom tekmovanja močno snežilo, tako da je moral zjutraj svojo nalogo opraviti še teptalni stroj.

Najprej so se po strminah Vitranca spustile tekmovalke med katerimi je bilo tudi nekaj takih, ki so kar dobro švigale med vratci. Viharnega bodrenja pa so bile deležne tudi tiste, ki so se morale bolj ukvarjati s stabilnostjo kot s časomerilnimi napravami, ki so v končni fazi določale vrstni red. Nekaterim se je poznala tudi daljša odsotnost s smučarskih terenov in temu primerni so bili tudi rezultati. Medtem ko so se prve tekmovalke držale bolj starega olimpijskega načela — važno je sodelovati, se je razvil ogorčen boj za zmago po vožnji startne številke 8 in prve favoritinje Ferlan Tatjana iz Celja. Toda že naslednja tekmovalka s startno številko 9 Mira Šepić iz skupnih služb je vozila še bolj drzno, edina dosegla čas izpod 30 sekund in tako zaslužno osvojila prvo mesto.

Na isti progi, ki je imela skupaj 19 vratci, so se nato pomerili še moški nad 40 let, med katerimi je slavil zmago Ivan Grabnar iz Raven, ki je s svojo vožnjo dokazal, da je kljub svojim letom še v izredni telesni pripravljenosti tudi za najnapornejše tekme. Tudi ostali tekmovalci iz te skupine so dokazali, da še ne zanemarijajo rekreacije in da jim je v zimskem času smučanje prav gotovo najprijetnejša sprostitve.

V naslednji kategoriji so tekmovali moški od 33—40 let že na malo težji in daljši progi. Tudi tokrat je bil nepremagljiv Janez Hercog iz Raven, ki je vozil zares izvrstno, dosegel najboljši čas sploh, ter dokazal, da ima tudi na republiških igrah možnosti za visoko uvrstitev.

Najbolj zanimiv naj bi bil veleslalom za najmlajše, to je moške do 33 let. Toda v tej skupini so nekateri hoteli preveč, zato je bilo veliko odstopov in padcev ter zaradi tega tudi velike časovne razlike. Tudi v tej kategoriji je Jeseničane prehitel Ravenčan Maks Čekon Omeniti še velja, da je v tej skupini nastopilo kar 65 tekmovalcev, kar je vsekakor svojevrsten rekord oz. priznanje, kako je smučanje priljubljeno med našo mladino.

Nič manj zanimivi niso bili tudi boji v tekih, kjer so se tekmovalci pomerili na 2 km dolgi progi. Le najmlajši so morali napraviti dva kroga, kar pa je bilo ob pomanjkanju kondicije vsekakor naporno. Tako kot v veleslalomu so šle prve na

progo dekleta. Druga za drugo s polminutnim razmahom so zapuščale start. Že na prvem vzponu je prišlo do nekaj prehitovanj, vendar prve tekmovalke Marine Pivk ni nobena prehitela. Dosegla je še celo najboljši čas in zaslužno osvojila prvo mesto. Medtem ko so prve tekmovalke prihajale skozi cilj, so startali tudi moški. Posebno zagrizen je bil boj na 4 km, kjer je Zdravko Vozič, čeprav na vojaškem dopustu, zaslužno pobral najvišjo levoriko.

Po končanem tekmovalnem delu so prizadevni organizatorji pripravili tudi slovesen zaključek iger, kjer so vsi najboljši prejeli pokale in diplome.

Ob zaključku iger moramo še posebno pohvaliti marljive celjske in jeseniške sindikalne delavce, ki so tako vzorno pripravili prireditve.

Vrstni red v posameznih panogah pa je bil naslednji:

VELESALOM:

ženske:

1. Mira Šepić — skupne službe
2. Tatjana Ferlan — Celje
3. Barbara Starovasnik-Medved — Maribor

moški nad 40 let:

1. Ivan Grabnar — Ravne
2. Slavko Stanonik — Škofja Loka
3. Franc Kline — KO Maribor

moški do 40 let:

1. Janez Hercog — Ravne
2. Andrej Lapajne — Jesenice
3. Anton Vidic — Jesenice

moški do 33 let:

1. Maks Čekon — Ravne
2. Marjan Zupan — Jesenice
3. Jernej Horvat — Ljubljana

TEKI:

ženske:

1. Marinka Pivk — Ljubljana
2. Ida Meglič — skupne službe
3. Cilka Kucko — Jesenice

moški nad 33 let:

1. Ciril Oblak — Škofja Loka
2. Pavle Stanonik — Škofja Loka
3. Slavko Stanonik — Škofja Loka

moški do 33 let:

1. Zdravko Vozič — Ravne
2. Janez Kunšič — Jesenice
3. Silvo Rant — Škofja Loka

Skupni vrstni red:

	točk
1. GE Jesenice	1.293,60
2. GE Ravne	1.141,63
3. LJO Škofja Loka	1.076,57
4. Skupne službe	761,03
5. GE Ljubljana	636,95
6. GE Celje	303,83
7. KO Maribor	509,70
8. GE Maribor	484,37
9. Biro Ljubljana	254,97
10. GE Ljubljana-okolica	234,50
11. SPO Ljubljana	231,49
12. Biro Maribor	230,34
13. Železokrivnica	201,92
14. GE Nizke gradnje	160,23
15. KO Ljubljana	121,37

3. mesto na ŠIG

GRADISOVI ŠPORTNIKI SO SE NA 14. ZIMSKIH ŠPORTNIH IGRAH GRADBENIH DELAVCEV SLOVENIJE UVRSSTILI ZA EKIPAMA SAVE IZ JESENIC IN IMP IZ LJUBLJANE — JANEZ HERCOG ODLIČEN TRETJI

V organizaciji SGP SAVA iz Jesenic so bile od 20.—21. februarja v Kranjski gori že 14. zimskie športne igre gradbincev, katerih se je udeležilo prek 1000 športnikov iz 70 OZD. Rekordna udeležba prizadevnih organizatorjev ni motila, saj so se tekmovali odvijala brez vsakih zastojev. Tako kot že vrsto let so zmagovali prekaljeni smučarji, nekdanji državni prvaki in ni čudno, da so si športniki jeseniške Save priborili tudi prehodni pokal republiškega odbora SGD Slovenije v trajno last. Tudi naši so se kar dobro odrezali, še posebno Janez Hercog iz Raven, ki je bil v veleslalomu odličen tretji. Sicer pa so dosegli v posameznih panogah naslednje uvrstitve.

VELESALOM:

ženske:

1. Viktorija Klofontar (Pionir), 15. Mira Šepić, 26. Barbara Starovasnik, 30. Marijana Bračun (prijavljenih 147 tekmovalk);

moški nad 40 let:

1. Miran Lakota (), 15. Slavko Stanonik, 41. Franc Kline, 52. Albin Bernard (prijavljenih 163 tekmovalcev);

moški od 33 do 40 let:

1. Stanko Klinar (Sava), 3. Janez Hercog, 7. Jože Zupan, 15. Andrej Lapajne, 23. Anton Vidic, 56. Karel Veršnak (prijavljenih 167 tekmovalcev);

moški do 33 let:

1. Blaž Jakopič (SAVA), 20. Maks Čekon, 28. Janez Brezovar, 33. Janez Kunšič, 42. Marjan Zupan (prijavljenih ... tekmovalcev).

TEKI:

ženske:

1. Stefka Potočnik (Geod. zavod), 11. Ani Stupar, 19. Miša Adam, 24. Helena Zigon, 26. Ida Meglič, 27. Marina Pivk (prijavljenih 58 tekmovalk);

moški nad 33 let:

1. Franc Naglič (Projekt), 16. Pavle Stanonik, 18. Ciril Oblak, 25. Jernej Jeršan, 28. Slavko Stanonik, 29. Vinko Anderle (prijavljenih 116 tekmovalcev);

moški do 33 let:

1. Pavel Dornik (IMP), 15. Silvo Rant, 17. Martin Oblak, 24. Janez Kunšič, 29. Jože Cuznar (prijavljenih 136 tekmovalcev).

Prvovvrščeni posamezniki in ekipe so na slavnostnem zaključku prejeli zaslužene pokale in diplome. Za prijetno presenečenje ob razglasitvi rezultatov je poskrbela tovarna Elan, ki je podarila 3 pare tekaških in 3 pare alpskih smuč.

mk



Andrej Lapajne je prejel zmagoviti pokal za Jeseničane



Mira Šepić je zmagala v veleslalomu



Absolutno najboljši čas je dosegel Janez Hercog iz Raven



Tudi za najstarejšega tekmovalca (Abruč) je bil pripravljen pokal, ki ga je podelil občinski sindikalni svet občine Jesenice



Dekleta iz skupnih služb so se dobro odrezala